ప్రార్థన - డిటెక్టివ్

(ఏకాంకికలు)

రచయిత

కొర్రపాటి గంగాధరరావు

ప్రార్థన - డిటెక్టివ్

(ఏకాంకికలు)

[ప్రార్థన-బెజవాడలో హనుమంతరాయ గ్రంథాలయములో
జరిగిన నాటికాపోటీలలో ద్వితీయబహుమానం పొందిన
నాటిక, హైదరాబాదు ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్‌లో
రచనకు ప్రథమ బహుమానం పొందింది.]

రచన
డాక్టర్ కొర్రపాటి గంగాధరరావు
బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)

పబ్లిషర్సు
కొండపల్లి వీరవెంకయ్య అండ్ సన్సు
శ్రీ సత్యనారాయణ బుక్ డిపో
రాజమండ్రి.

వెల
1-50

మొదటి ముద్రణ 1-6-54
రెండవ ముద్రణ 1-12-59

శ్రీ కొండపల్లి ముద్రాలయం,
రా జ మ ం డ్రి.

ప్రతులు
1000

ముందు మాటలు

ప్రథమ ముద్రణకు :

నేను ప్రదర్శించటానికే నాటికా నాటకాలు వ్రాయటం ప్రారంభించాను. కొత్తనాటికలకోసం యితర ప్రాంతాల స్నేహితులు వెతుకుతూ, వారే నన్నొకణ్ణి కనుక్కున్నారు. వ్రాతపతి తయారయినా అవకుండానే చాల రచనల నెత్తుకు పోతున్నారు. ఒకటి రెండింటికి పేర్లుకూడా వారేపెట్టుకున్నారు. ప్రదర్శించటంలో నాకున్న కుతూహలం ప్రచురించటంలో లేకపోయినందువల్ల రెండేళ్ళుగా ప్రచురించే వుద్దేశ్యం కలుగలేదు. పత్రికలకుకూడా పంపలేదు. కాని స్నేహితులైన ఎమెచ్యూర్స్ వ్రాతప్రతు లందీయలేక, విసిగి చివరికి అచ్చు వేయించదలిచాను. ప్రథమంగా తెలుగుకోసం బంగారు సంకెళ్ళు అచ్చయినై. తెలుగుకోసం నా ప్రథమనాటిక. బంగారు సంకెళ్ళు అప్పటికి చివరిది.

ఇవీ, ఇక ముందువీకూడా ఏ మార్పులూ అక్కర్లేకుండా ప్రదర్శనానికి వీలుగా వుంటాయి. కాని ఈపుస్తకంలో ప్రార్థనను చాలా శ్రమ, వ్యయంతోగాని ప్రదర్శించలేరు. చాలా Technical assitense కావాలి. వాటి వివరాలు నాటిక చివర వ్రాశాను.

'డిటెక్టివ్' అమెచ్యూర్ సంస్థకు అనుకూలమైన నాటిక, తెలుగుకోపం, మొదలైన వాటిలాగే ఏ నీలితెరముందైనా ప్రదర్శించవచ్చు. డిటెక్టివ్‌లో, రామం, రంగనాథం పాత్రలు గూడా తెలుగుకోపంలోవే. రామం, రంగనాథం మనస్తత్వాలూ అవే. ఇవి హాస్యనాటిక లక్షణంలో రామం, రంగనాథం పాత్రధారులు చాలాచోట్ల Buffoon లుగా తయారవుతున్నారట. కాని వాళ్ళ అభినయం, ఆహార్యం వాచకం కూడా మామూలు విద్యార్థుల్లాగానే వుండాలి. సినిమా హాస్యనటకుల కోతినటనలను అనుకరించవద్దు. అవి స్ఫురించనీయవద్దు. ఏమాత్రం స్ఫురింపచేసినా ఆ సినిమాపాత్రధారి ప్రేక్షకులకు జ్ఞాపకం వస్తాడు కాని మీ వ్యక్తిత్వంతో మీరు జ్ఞాపకంరారు. చిత్రాలు వ్రాసియిచ్చి ముద్రణలో నాకెంతో చేదోడు వాదోడుగావున్న P. S. తిలక్‌కు నా ముద్రణావ్యవసాయానికి తోడ్పడుతున్న అందరు మిత్రులకూ నా కృతజ్ఞతాభివందనాలు.

ద్వితీయ ముద్రణకు :

ప్రార్థన–డిటెక్టివ్ రెండు నాటికలకూ యిది రెండవ ముద్రణ. వీటిల్లో ముఖ్యంగా ప్రార్థన ప్రదర్శన ఎంతకష్టమయిన నాటకమైనా నే ననుకున్న దానికంటె ఎక్కువమంది ఎక్కువసార్లు ప్రదర్శించారు. హైదరాబాదులో జరిగిన ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్ వారి ఉత్తమరచన బహుమతి నందు

కుంది. పంశీతి పాఠకులందరూ అభినందించారు. జోరున వాన కురుస్తుంటే ఒక బహిరంగస్థలప్రదర్శనలో పూర్తిగా తడిసి పోతూ ఆరువేల ప్రేక్షకులు ఓపిగ్గా కూర్చుని ప్రదర్శనాన్ని చూడటమే నాటకం రక్తికి ఒకనిదర్శనం. అనేకమంది కళా కారులు సదుపాయాలులేక సరిఅయిన రంగస్థలం దొరక్క ఈ నాటకం వేయలేకపోతున్నారని వాపోతూ ఉత్తరాలు వ్రాస్తున్నారు. ఆంధ్రనాటక రంగపు దౌర్భాగ్యపుస్థితి కిదొక నిదర్శనం. ఏది ఎట్లాఉన్నా ఇంత త్వరలో రెండవ ప్రచుర ణకు రావటం నాటిక ప్రఖ్యాతిని తెలుపుతుంది. ఆంధ్రదేశం ఈనాటికకు చూపిన ఆదరణకూ నక్కాగా విమర్శించిన విమర్శ కులకూ నా ధన్యవాదాలు..

రెండవనాటిక డిటెక్టివ్ కూడా విశేషంగానే ప్రదర్శిం చారు. బంగారు సంకెళ్ళు, తెలుగుకోపం, తర్వాత దీనిని చెప్పవచ్చు. తేలిగ్గా ప్రదర్శించటానికే యిది వ్రాశాను. అల్లాగే ప్రజలు దీన్ని చూడాలి.

ఆంధ్రదేశంలో తేలిగ్గా నాటకం వ్రాస్తే చప్పరిస్తారు. భావంలోగాని ప్రదర్శనలోగాని ఎక్కువ విశేషాలుంచితే ప్రదర్శించటానికి. అనుకూలతలేక నాటకం ప్రదర్శనకే అసం భవ మయిపోతుంది. ఈసంగతి విమర్శకులు గ్రహించలేరు.

డిటెక్టివ్ కనక రచయిత నాటకం వ్రాయటాన్కి ప్రారంభించేటప్పుడు, ఇదొక సమస్య అవుతుంది. ఈ సమస్య ఇట్లా ఏనాటికితీరుతుందో అనూహ్యంగావుంది. అందువల్ల

నేను కొన్ని తేలిక నాటకాలు, కొన్ని కష్టమైన నాటకాలు వ్రాయటాన్కి సాహసిస్తున్నాను. రసహృదయులు ఈసంగతి గ్రహించాలి. బొత్తిగా తేలిక నాటకాలు వ్రాస్తున్నాడని నామీంద ఒక నిందకూడావుంది. ఇందువల్లనే నా నాటకాలు కొన్ని పోటీలకు పనికిరావు అనికూడా కొందరన్నారు. నేను పోటీలకు నాటకాలు వ్రాయటంలేదు. వివిధరకాల ఔత్సాహిక సంఘాలకు పనికివచ్చేలాగే నాటకాలు వ్రాస్తున్నాను. కేవలం పోటీలలో బహుమతులకై ఆశించే సంఘాలు తేలిక నాటకాలు తీసుకెళ్ళవద్దు. పోటీలలో జడ్జీలకు కావలసిన ఏడుపులూ పెడబొబ్బలు నా నాటకాల్లో ఉండవు. అదేనటన అనుకునే జడ్జీలు చాలామంది వుంటారు. మీకు బహుమతి కావాల్సివుంటే ఆరకపు జడ్జీలు మనసు మార్చుకునే వరకూ ఈనాటికలు తీసుకుని పోటీలలో పాల్గొనవద్దు. ఇదే నామనవి.

గంగాధరరావు.

ద్వితీయ ప్రచురణకు ముందుమాటలు

చాలా కష్టతరమైన ప్రశ్నన అనుకున్న "ప్రార్థన"కు చాలా ప్రోత్సాహం వచ్చింది. నే ననుకున్న దానికంటె చాలా ప్రదర్శనలు జరిగాయి. వారందరికీ నాకృతజ్ఞత. "డిటెక్టివ్" నాటికను లెక్కలేనన్నిసార్లు ప్రదర్శించారు. వారందరకు విమర్శించి వీటిలో కొంత మంచి ఏదో విశిష్టత వుందని వ్రాసి నన్ను ప్రోత్సాహపరచిన వారందరికీ నాకృతజ్ఞతాభివందనాలు. 'ప్రార్థన' ఇంగ్లీషులోకి అనువదించారు.

ఇట్లు
డాక్టర్ కొర్రపాటి గంగాధరరావు

హెచ్చరిక

ఈ నాటికలను ప్రదర్శించగోరేవారు ముందుగా నా అనుమతిపొందాలి. అనుమతికొరకు ప్రదర్శన తేదీ, సంస్థపేరు ఏ సందర్భమున ప్రదర్శించేదీ, కార్యదర్శి పేరు జవాబుకొరకు వలసిన తపాలాబిళ్ళలూ పంపవలెను. ఏది పంపకపోయిననూ అనుమతి పంపబడదు.

ఇట్లు
డాక్టర్ కొర్రపాటి గంగాధరరావు
బాపట్ల (గుంటూరు జిల్లా)

ప్రార్థన

పాత్రలు:—

(1) మొదటి సైనికుడు } పారిపోయి యింటికివస్తున్న యిద్దరు
(2) రెండవ సైనికుడు } సైనికులు. పడుచువాళ్ళు

మొదటిసైనికుని చేతిలో ఒక క్రచు.
ఇద్దరికీ మాసిన యూనిఫారాలు.

(3) ముసలివాడు:- 75 ఏళ్ళవాడు. పొడుగైన, నెరసిన గడ్డం; జుట్టు; పాత మిలిటరీ పొడుగు కోటు. చేతిలో లాంతరు.

(4) ముదుసలి:- ఒక Spirit, తెల్లని పొడుగునజుట్టు. గుండ్రని ప్రశాంతమైన మొహం. Saint లాగ పొడుగు గౌను.

(5) వ్యక్తి:- స్త్రీ. విరబోసిన జుట్టు, మొదటిసారి ప్రవేశించినప్పుడు నల్లని గౌను. పైముసుగు. రెండవసారి ప్రవేశించినప్పుడు తెల్లని చార్జెట్. పై ముసుగు. మొదటిసారి ప్రవేశించేటప్పుడు చేతిలో ఒక Dummy baby.

రంగాలంకరణ ప్రత్యేకంగా వర్ణించబడింది. అవిగాక కావల్సిన యితర సామగ్రులు:- తుపాకీ చేలాంతరు, Dummy baby. తవ్వే పరికరాలు: (Pick axe); Aeroplane record: ప్రేలుడు సామగ్రి; magic lantern slides; పావురం బొమ్మ; ఎర్రరంగు.

ప్రార్థన

[ద్వితీయ ప్రపంచసంగ్రామపు అంతిమ దినాలు. సంగ్రామం జరుగుతున్నది. యుద్ధం జరుగుతూవున్న ఒక దేశపు ఒక కుగ్రామం పొలిమేరలో, చీకటిరోజుల్లో ఒక రాత్రివేళ, ఇద్దరు సైనికులు దోవ వెతుక్కుంటూ ప్రవేశిస్తారు. ఆచీకట్లో ముందు ఏముందో, వెనక ఏముందో తెలియటంలేదు. కాసేపటికి-]

మొదటి సైనికుడు :— (పెద్దగానవ్వుతూ) హై హో? Soldier చూశావా? కనబడేదే మనవూరు. యుద్ధమేఘాలు ప్రపంచాన్నంతా కమ్మేసినట్లే, Black out మన వూరిని కమ్మేసింది. కమ్మివేసిన గాఢాంధకారాన్ని చీల్చుకొని బయటపడి కనిపిస్తోంది దూరాన - వీధి దీపాలకాంతి... అమ్మయ్య...ఎడతెగకుండా నడిచి, నడిచి, ఎల్లాగయితే ఏం? మనవూరు చేరుకున్నాం.

రెండవ సైనికుడు :— చేరుకున్నాం ఎట్లాగయితేం. ఓ! తిరిగి మనవూరు చూస్తుంటే నాహృదయం పొంగిపోతోంది— ఏవో పూర్వస్మృతులన్నీ జ్ఞాపకంవచ్చి, పరిచితమైన స్పర్శవల్ల కాబోలు, పాదాలు వుబ్బి తబ్బిబ్బు లవు

తున్నాయి. చిన్ననాడు మనం ఆడుకున్నదే కాబోలు యీనేల !

మొదటి—ఆ. ఈనేలా ? ఆకొండ, ప్రతి అంగుళం, మనం తొక్కి గంతులేసిందే.

రెండవ—విసురుగా ఆ కొండవాలులో పరుగెత్తటం, ఆనాటి ఒక ప్రజ్ఞావిశేషం, జ్ఞాపకముందా ?... ఒకనాడు నేను పడ్డాను పరుగెత్తుతూ. నువ్వు నవ్వేవు.

మొదటి—ఆవేళ నిన్నుచూసి నేను నవ్వేను. ఇవాళ మనల్ని చూశి అలాగే నవ్వుతారు అందరూ.

రెండ— ఎవరు ?

మొదటి—మనవూరి వాళ్ళంతా మనిద్దర్నీ చూసి

రెండవ—మనిద్దర్నీ చూసి నవ్వుతారు అవును.

మొదటి—అర్థమయిందా! ఎందుకు నవ్వుతారో ?

రెండవ—అర్థమయింది ఆఁ. సిగ్గువేస్తోందికూడా.

మొదటి — సిగ్గువేసి లాభం ఏమిటి. పద పోదాం. (ముందుకు పోయి, రెండో సైనికుడు కదలక పోవడం చూసి) ఏం ? ఆగావ్ ?

రెండవ—అడుగు ముందుకువెయ్య బుద్ధిపుట్టడంలేదు.

మొదటి—అందుకని ఇక్కడే ఉండిపోదామా ?

రెండవ—ఆఁ. ఇక్కడే ఆగిపోతే మంచిదిలావుంది.

మొదటి—ఇక్కడా! మనంవున్నది ఎక్కడో గుర్తుపట్టావా ?

రెండవ—ఎక్కడ ?

మొదటి—ఊరివెలుపల, కొండపక్క. ఏముందో గుర్తు లేదూ ?

రెండవ— ఉంది స్మశానం.

మొదటి—అక్కడే మనం వున్నది.

రెండవ—స్మశానంలో మనంవున్నాం. ఇక్కడే వుండిపోదాం

మొదటి—ఇక్కడా ?

రెండవ— అవును ఇక్కడే! సైనికుడు యుద్ధంలో చచ్చినా స్మశానంచావేగా! బ్రతికీస్మశానంలోనే వుందాం.

మొదటి—యుద్ధంలోచచ్చి స్మశానంలోవుంటే బాగుంటుంది కాని యుద్ధంనుంచి పారిపోయొచ్చి, స్మశానంలో వుంటే ఏం బాగుంటుంది ?

రెండవ—బ్రతికి, ఊళ్ళో తలెత్తుకు తిరగ లేనప్పుడు, స్మశానం లోనే నశించిపోవటం బాగుండదూ ?

మొదటి—బాగుంటుందేమో! కాని నశించడం నాచేత కాదు. నేను ఇవాళ ఓడి పారిపోయివచ్చాను. కాని కంఠంలో ఊపిరుండగా శత్రువుకు తలవంచను. నా రెక్కల్లో జవసత్వాలు చలనంతో వున్నంతవరకు వీరవిహారం చేస్తాను. ఆఖరి క్షణంవరకూ దెబ్బ లాడతాను.

రెండవ—(మాట్లాడడు)

మొదటి—చూడు చూడు— ఇవిగో గోరీలు—గోరీలు క్రిందటి యుద్ధంలో మనకోసం నీకోసం నాకోసం చచ్చిన మన

తాతలు ముత్తాతలు, తండ్రులు దేశంకోసం ప్రాణా లొదలిన ధన్యులు. మన ఊరివారందరూ చిరకాలం స్మరించుకునే ధన్యజీవులు. ఈగోరీ ఎవరిదో జ్ఞాపకం వుందా? వళ్ళు తూట్లుపడినా చేతిలోతుపాకీ వదలని మన పొడుగు తాతయ్యది. (మరోప్రక్క చూపిస్తూ పరుగెత్తి) ఈ గోరీఎవరిదవ్? ఈ ముసలాడి సాహస కృత్యాలు వింటుంటే మన హృదయాల్లో గర్వం పొంగి పొరలేది. వీళ్ళిద్దరూ మన ఊరికేకాదు, మన దేశానికే గౌరవం సంపాదించి పెట్టారు అనే వాళ్ళంతా. *

రెండవ—మన తాతలూ, తండ్రులు, దేశానికంత గౌరవం సంపాదించిపెడితే మనం సిగ్గు అవమానం అపకీర్తి ఇంటికి మోసుకువచ్చాం. చూడు ఆ వీధి దీపాలు మన్ని చూసి దుఃఖిస్తూ తలలు వంచుకున్నాయి.

[దూరాన్నుంచి విమానాలు దగ్గరకు వస్తున్నట్లు శబ్దం వినిపిస్తుంది]

---

* ఈగుర్తు వున్నచోట నాటికా నిర్వాహకులకు Foot notes లో కొన్ని Directions యివ్వబడతాయి. ఇక్కడ Aeroplane sound రావాల్తోంది కనక ప్రాంప్టర్ జాగ్రత్త పడాలి.

గుర్తు చూడగానే Technical assistants కు Warning యివ్వాలి ఇక్కడ విమానాల రికార్డుకు వార్నింగ్ యివ్వాలి.

మొదటి—ఏమిటది ?

రెండవ—విమానాలు !

మొదటి—మనవెనకే వెతుక్కుంటూ వచ్చాయి!

రెండవ—పారిపోయివచ్చిన మనమీద కసితీర్చుకోవటానికి వచ్చాయి.

[విమానాలు రెండో పక్కకి వెళ్ళిపోయాయి. సైనికు లిద్దరూ వాటివంకే చూస్తూ తలలు రెండోపక్కకి తిప్పుతారు]

రెండవ—ఊరిమీదకు వెళుతున్నాయి.

మొదటి—ఇద్దరు పిరికివాళ్ళకోసం ఊరినంతటినీ Bomb చేస్తారు.

రెండవ—తరిమి పట్టుకోవటం చేతకాక తేలికపద్ధతికి తయారయ్యారు.

మొదటి—మనవూరికి మనంచేసిన ఉపకారం ఇదే. మన్ని చూసి మన్నే Bomb చేసి, తిరిగిపోతే ఎంత బాగుండును.

[దూరాన Bomb లు వేసిన శబ్దం *]

రెండవ—ఊరిమీద బాంబులు వేస్తున్నారు.

మొదటి—(కాసేపాగి) తిరిగి వస్తున్నాయ్! ఇంకా బాంబులు వేస్తూన్నారు. పో దాక్కో (రెండోవాణ్ణి ఒక ప్రక్కకు త్రోసి తాను రెండవప్రక్కకు పోతాడు)

---

* Lights off విమానాల మ్రోత, బాంబులశబ్దం. మెరుపుపొగ, 2 వ సైనికుని భుజం నెత్తురుతో తడపటం, సమాధులు విరగటం విమానాల రొద ఆగటం. ON lights

[బాంబు పేలుడు దగ్గరగా ఇంకా దగ్గరగా మరీ దగ్గరగా వినిపిస్తుంది. విమానాలరొద మరీ ఎక్కువ అవుతుంది. ఒక పెద్ద మెరుపు ప్రేలినమోత అంతా చీకటైపోయింది అంతా పొగ మొదటి విమానాలరొద క్రమేపి తగ్గిపోయింది. సైనికుడు నెమ్మదిగా లేచి కనిపిస్తాడు]

మొదటి — (ఒళ్ళు దులుపుకుంటూ లేచి) ఎక్కడున్నావోయ్ నేస్తం. బయటికిరా విమానాలు వెళ్ళిపోయాయి లే ఇక బయటికి రావచ్చు రా రావేం! ఎక్కడున్నావ్ ? (వెనక నున్న గోడీలవెనక పెటికి తెల్లబోయి నుంచుంటాడు) ఆ ! దెబ్బతగిలిందా?

(గోడీల వెనుకనుంచి స్నేహితుణ్ణి ముందుకు లాగుతాడు.) గూడు నలిగిపోయింది. రక్తం బాగా కారుతోందే!! (కంగారుపడుతూ) తొందరగా వూళ్ళోకి తీసికెళతా పట్టు.

రెండవ — ఎందుకు ? (హీనస్వరంతో బాధతో మాట్లాడతాడు.)

మొదటి—Hospital ల్లో చేరుస్తా.

రెండవ—ఇంకా నేను బ్రతుకుతాననే ఆశవుందా?

మొదటి—ప్రయత్నిద్దాం.

రెండవ— ప్రయత్నాలేం లాభంలేదు. విరిగిన ఎముకలు గుచ్చుకుని బాధ పెడుతున్నాయ్. కళ్ళు చీకట్లు కమ్ముతున్నాయ్.

మొదటి— ఊహు. నేను మోసుకుపోతా రా.

రెండవ— వద్దు. నీ చెయ్యి తగిల్తేనే బాధ ఎక్కువవుతోంది. వద్దు నువ్వెళ్ళిపో. నన్నొదిలేసి వెళ్ళిపో (కాసేపాగి) ఎందుకు అనుమానిస్తావ్ ?

మొదటి— ఊహు. వెళ్ళను. ఎట్లా వెళ్ళమంటావ్ ?

రెండవ— జీవన్మరణాల సంధిలో వున్న నన్ను వదిలేసి వెళ్ళక మరేం చెయ్యగలవ్?

మొదటి— చేసేదేం లేకపోయినా, స్నేహానుబంధం నన్నిక్కడ కట్టి పడేస్తోంది.

రెండవ— ఏదైనా నువ్వు నాతో రాలేవుగా! అబ్బా బాధ.

మొదటి— అధైర్యపడకు. ఊళ్ళోకి తీసుకెళతా రా.

రెండవ— లాభం లేదు దోవలోనే ప్రాణం పోతుంది - - ఆ - - నువ్వు నాకు ఆప్తమిత్రుడివి కదూ!

మొదటి— ఏం! ఏం!

రెండవ— ఒక్క సహాయం కావాలి. చెయ్యగలవ్?

మొదటి— తప్పకుండా చేస్తాను.

రెండవ— నీ తుపాకిలో ఒక తూటా మిగిలింది కాదూ.

మొదటి— మిగిలింది.

రెండవ— దానితో నన్ను పేల్చేసి నీదోవన నువ్వుపో.

మొదటి— ఇదా సహాయం !!!

రెండవ— అదే! అంతకంటే వేరేం కావాలి? సుఖమరణా నుంచిది కదూ - యీ బలవన్మరణం కంటే?

మొదటి—ఏహాం! వల్లకాదు.

రెండవ—అబ్బా! ఈ బాధపడలేను.

మొదటి—నా చేతుల్తో చెయ్యలేనని.

రెండవ—నన్ను త్వరగా వధించు.

మొదటి—కానీ నా స్నేహితుణ్ణి నిన్నే ఆహాహాం

రెండవ—నీ శత్రువుని సహం చంపి వదిలేశావా ఎప్పుడైనా?

మొదటి—కాని నువ్వు?

రెండవ—ఒక్క గుండుతో చచ్చేవాడిమీద పదిగుళ్ళు పేలు స్తావెందుకు?

మొదటి—(మాట్లాడడు)

రెండవ—అనుమానరహితంగా చావటానికి కాదూ!

మొదటి—అయితే?

రెండవ—వాడికంత ఉపకారం చేసి—అదే ఉపకారం నాకు చెయ్యడానికి సందేహిస్తావేం?

మొదటి—నువ్వు నాస్నేహితుడివి.

రెండవ—స్నేహితుణ్ణవటమేగా, నేను చేసుకున్న పాపం—నీకు దణ్ణం పెడతాను. ఈ బాధ భరించలేక ఏడుస్తున్నాను. ఈ ఉపకారం చెయ్యి.

మొదటి—కాని,

రెండవ—నీస్నేహితుడిలా బాధపడటం నీకిష్టమా—నే బ్రతుకుతాననే ఆశనీకేమైనా వుందా?

మొద—లేనిమాట నిజమే

ముసలి—ఆఁ ఆఁ ఆ విమానాలు బాంబులువేసుకుంటూ యిటునుంచే వచ్చాయి. (పెద్దవాడి గోరీచూపించి) ఈగోరీమీదకూడా బాంబులు పడ్డాయేమోనని చూచు కోవటాన్కి నేను వచ్చేశాను.

మొదటి—తాతా.

ముసలి—కానీ గోరీ ఏం దెబ్బతినలేదు.

మొదటి—నాతో వచ్చిన - ఈ చిన్నవాడికి దెబ్బ తగిలింది.

ముసలి—పాపం చిన్నవాడేనా! ఎన్నేళ్ళుంటాయ్?

మొదటి—23 ఏళ్ళు.

ముసలి—అంతేనా! పాపం బాగా గాయాలు తగిలాయా?

మొదటి—ఈపక్క భుజం పక్క ఎముకలు చెయ్యి అన్నీ విరిగిపోయాయి.

ముసలి—ఆఁ!!

మొదటి—రక్తం వరద

ముసలి—పాపం.

మొదటి—బాధ, భరించలేని బాధ.

ముసలి—అంత దెబ్బ తగిలితే ఎంత సేపుకావాలి ప్రాణం పోవటాన్కి.

మొదటి—ఊహుఁ ప్రాణందానంతటది పోలేదు.

ముసలి—మరి?

మొదటి—చాలాసేపు బాధపడ్డాడు; బాధభరించలేక చివరికి

ముసలి — ఆఁ చివరికి ?

మొదటి—నన్నే ఈ తోసాక్షిగా పెల్చమన్నాడు కాని

ముసలి—ఆఁ ఆ.

మొదటి—కాని పేల్చ లేక పోయాను పేల్చనన్నాను.

ముసలి—ఎందుకన్నావ్ వెంటనే పేల్చి సహం పోయిన ప్రాణాన్ని పూర్తిచెయ్య లేక పోయావా ?

మొదటి—చేశాను తాతా చేశాను అంతపనీ చేశాను. చివరికి.

ముసలి—చేశావా ? అమ్మయ్య చెయ్యెత్తి దణ్ణంపెట్టి వుంటాడతను.

మొదటి—పెట్టాడు దణ్ణం పెట్టాడు.

ముసలి—జన్మ జన్మాలకీ నీపేరూ తల్చుకుంటాడు. స్నేహితుడికి ఏమానవ మాత్రుడూ చెయ్యలేని ఉపకారంచేశావ్

మొదటి—అనే అతనూ అన్నాడు.

ముసలి—పాపం ఏడీ (వెతుకబోతూ) ఎక్కడ ? అతనేడీ మనం త్వరగా అతన్ని సమాధిచేద్దాం. మాపెద్దవాణ్ణి సమాధిలో పెట్టిన ఈచేత్తోనే ఇతన్ని పెడతాను ఇతనూ మరోచిన్న కొడుకనుకుంటాను.

మొదటి—అవును తాతా ! ఇతను చిన్నకొడుకే !

ముసలి—అవునవును యుద్ధంలో పోయిన వాళ్ళంతా నాబిడ్డల్లాంటి వాళ్ళేగా అవును.

మొదటి—కాదు తాతా !

ముసలి—ఇంతకూ నాకు చూపించవేం అతన్ని ? ఎక్క-
కున్నాడు.

మొదటి—అక్కడ

ముసలి—(వెళ్ళి సమాధుల వెనుక చూస్తాడు)

మొదటి—(కళ్ళు మూసుకుని వెనక్కి తిరిగిపోతాడు)

ముసలి—(తిరిగి వస్తూ) పాపం. అదేపొడుగు అదేమాదిరి సరిగ్గా మాచిన్న వాడిలాగే వున్నాడు కదూ! అదే వయస్సుకూడా! అయిపోయింది. ముందు ఇతన్ని సమాధి చేద్దాం. నేను వెళ్ళి పనిముట్లూ అవీ పట్టుకువస్తా. నువ్వు యిక్కడే ఇతన్ని చూస్తూవుండు ఏం ? వస్తా ? (వెళ తాడు) *

మొదటి—(అటే చూస్తూ నిలబడి వున్నాడు వెనక్కి తిరిగి నడిచాడు మళ్ళీ 'తాత' వెళ్ళిన వైపుకు చూస్తున్నాడు కాసేపట్లాచూసి పెద్దగా) ఓః హ్. నేనెందుకు బ్రతికి వున్నాను ? ఎందుకు బ్రతికున్నాను ! ఎందుకు బాంబు తగిలి చావలేదు? [లోపల్నుంచి ప్రతిధ్వని మూడుసార్లు వినిపిస్తుంది. ఒకసారి కంటె మరోసారి దూరానుంచివస్తు న్నట్లు శబ్దంతగ్గుతూ:-]

"ఎందుకు బాంబుతగిలి చావలేదు"

ఎందుకు బాంబుతగిలి చావలేదు"

"ఎందుకు బాంబుతగిలి చావలేదు"

---

* ప్రతిధ్వనులు 2వ సైనికుల్లోపలనుంచి మాటలు.

మొదటి—ఈ తాత పుత్రశోకం చూడటానికేగా

ప్రతిధ్వని—ఈ తాత పుత్రశోకం చూడటానికేగా
ఈ తాత పుత్రశోకం చూడటానికేగా
ఈ తాత పుత్రశోకం చూడటానికేగా

మొదటి—అహాఁహాఁ నేనీమాట చెప్పలేను. చెప్పలేను యీమాట నానోటితో తాతతో, వెళ్ళిపోతాను. పారిపోతాను. ఏదూరతీరానికో పారిపోతాను. ఇక ఈ వూరు తిరిగి రాకుండా ఎక్కడికో అక్కడికి పారిపోతాను ఇక ఎప్పటికి

[లోపల్నుంచి రెండవ సైనికుడి కంఠస్వరం వినిపిస్తోంది]

కంఠస్వరం—ఇక ఎప్పటికీ తిరిగిరాకుండా పారిపోతావా?

మొదటి—ఆ! (ఆశ్చర్యంగా) ఎవరా మాట్లాడేది?

కంఠస్వరం—అప్పుడే మర్చిపోయావా? — నీస్నేహితుణ్ణి

మొదటి—నువ్వా? చచ్చిపోయినా?

కంఠస్వరం—ఆఁ చచ్చిపోయినా మాట్లాడగలనులే. పారిపోతానంటున్నావ్. ఎక్కడికి పారిపోతావ్. పారిపోయి సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చగలవా?

మొదటి—మరి యీవార్త తాతతో ఎలాచెప్పగలను? అతన్ని చూస్తేనే - నాగుండె.

కంఠస్వరం—నిజమే. కానిచెప్పెయ్యి. అంతేకాదు మరణించిన తర్వాత 'తాత' 'తండ్రి' అనే విభేదాలు లేవని కూడాచెప్పు. నువ్వు చూడజాలని ఒకచింత లోకాన్ని

నేనిప్పుడు చూడగల్గుతున్నాను. ఇక్కడ చాలా ఛాయా దేహాలు కనిపిస్తున్నాయి. బహుశా దీన్నే పిశాచలోకం అంటారు మానవులు. ఏదైనా తల్లీ, తండ్రి చుట్టరికాలు యిక్కడలేవు. ముక్కుపొడుగూ, పొట్టీ బేధాలులేవు. చర్మం నలుపూ, తెలుపూ బేధాలులేవు. అంతా ఒకటే జాతి, ఒకటే లోకంగా కనిపిస్తోంది దీన్నంతా చూస్తుంటే నాకాశ్చర్యంగా వుంది. 'ఈ ఆత్మలేగల మానవ శరీరాల్లో ఈ బేధాలెందుకున్నాయో'? అని "ఈ బేధాలతో యీర్ష్యలపెంచుకుని, ఒకళ్ళ నొకళ్ళు చంపుకుని, మానవుడెందుకీ పిశాచలోకాన్ని సృష్టిస్తున్నాడా!" అని–

మొదటి—ఆ లోకాన్ని మానవుడే సృష్టించాడా ?

కంఠస్వరం—ఆఁ మానవుడే ఈ అసంతృప్తి రూపలోకాన్ని సృష్టిస్తున్నాడు. ఇక నేవెల్తున్నాను, నా ప్రశ్నకు జవాబు మీలోకాన్నడిగి తెలుసుకో.

మొదటి—ఆగు ఆగు వెళ్ళావా [కాసేపు ఆలోచిస్తూ నుంచున్నాడు— వెనక్కితిరిగి నడిచాడు. తలెత్తి చూసేసరికి ఏదో కనిపించింది] ఏవరది ? ఎవరావచ్చేది (వెనక్కునడుస్తూ) ఎవరు. నువ్వేనా నానేస్తానివి ? ఆగు అక్కడే ఆగు రాక [వెనక్కి వెనక్కి పోతాడు. ఖంగారుగా నల్లని దుస్తుల్లో ఒకవ్యక్తి ప్రవేశిస్తుంది. చేతుల్లో ఏదోవున్నది]

మొదటి—ఎవరునువ్వు-?

వ్యక్తి—ఒక దౌర్భాగ్యుణ్ణి. నువ్వా? నువ్వెవరివి?

మొదటి—సైనికుణ్ణి.

వ్యక్తి—సైనికుడా!!

మొదటి—పారిపోయి ఇంటికివస్తున్న సైనికుణ్ణి.

వ్యక్తి—ఈదేశం వాడివేనా?

మొదటి—ఆ, ఈవూరివాణ్నే.

వ్యక్తి—అయితేసరే. నాకు కాస్తసాయం చేస్తావా?

మొదటి—ఏమిటి?

వ్యక్తి—ఈ పసివాణ్ణికాస్త సమాధిచెయ్యాలి.

మొదటి—సమాధా? ఎవరిది?

వ్యక్తి—నాకొడుకు

మొదటి—చచ్చిపోయాడా?

వ్యక్తి—చచ్చిపోయాడు ఇప్పుడొచ్చిన విమానాలు వేసిన బాంబుల్కి. కాస్త సహాయంచెయ్యి. నేత్వరగా వెళ్ళాలి.

మొదటి—ఏం?

వ్యక్తి—ఇంకోపిల్లవాడున్నాడు. నిద్రపుచ్చివచ్చాను, నిద్ర లేచేలోపల యీపని పూర్తి చేసుకుపోవాలి.

మొదటి—సరే కానియ్యి. (పిల్లవాణ్ణి తీసుకోబోయి; ముట్టుకుని-ఆగి) !! వళ్ళింకా వేడిగానేవుంది.

వ్యక్తి—మొహం నవ్వుతూనేవుంది. ప్రాణాలొక్కటేలేవు చిటికెలో విమానాలెత్తుకుపోయాయి. నిమిషంలో చిన్నినాయన వేరైపోయాడు,

మొదటి—విచారించకమ్మా. నీలాటి వీరమాతలే!

వ్యక్తి—వీరమాత! వీరమాత!—వర్ణనలకే, మనసొచ్చినట్లు వర్ణించవచ్చు కాని ఆవీరమాత హృదయం తెల్సుకోటం చాలాకష్టం.

మొదటి—మనలాటివాళ్ళు త్యాగం చేస్తేనే ముందువాళ్ళకి

వ్యక్తి—త్యాగం! త్యాగం! మేంచేసిన త్యాగంనీకేం తెల్సు తెలిస్తే నువ్విలాఅనవ్.

మొదటి—తెలియకేం-అంతా తెలుసు.

వ్యక్తి—తెలియదు; ఏమీ తెలియదు. యుద్ధ పరికరాల్లో ఒక పరికరానివినువ్వు. బాంబు విసిరిన తర్వాత ఏమైందో ఎంతమంది అమాయకుల్ని బలితీసుకుందో నీకు తెలియదు.

మొదటి—నాకూ

వ్యక్తి—నాకిప్పుడు 25 ఏళ్ళు. 13 వ యేటనే ప్రేమించి పెళ్ళిచేసుకున్నాను. రెండేళ్ళు ఎంతో అనురాగంతో కాపురంచేశాను ఒక మగపిల్లవాడు కలిగాడు. ఆర్నెల్ల యిందో లేదో యుద్ధంవచ్చిమావార్ని పిలుచుకుపోయింది. ఆయన తుపాకి భుజానవేసుకొని వీధిలో March చేసుకుంటూపోతుంటే నేనూ ఒక 'వీరపత్ని' నని గర్వించాను.

మొదటి—ఆఁ!

వ్యక్తి—మరో ఏడాదికి ఊవూరు శత్రువశమైంది. శత్రుసైన్యాల చేతుల్లోపడి మాసర్వస్వాన్నీ గోల్పోయాం ఒక్క మా ప్రాణాలూ—పిల్లల ప్రాణాలూ తప్ప.

మొదటి— అహాఁ!

వ్యక్తి—మీకు తెలిసిందల్లా యుద్ధంచేయ్యటం-కాని, ఆయన తిరిగివస్తే ఈ మొహాం ఎల్లాచూపించాలో నాకు తెలియదు.

మొదటి—కాని ఒకమాట

వ్యక్తి—ఇంకామాట ఏమిటి? నీకూ ఒక సోదరివుంటే నీకూ ఒక భార్యవుంటే వాళ్ళూ యిలాగే యుద్ధంలో పరాభవించబడితే, తెలిసేదనాక్షోభ. ఈ పరాభవం ఒకరోజూ, రెండు రోజులూ కాదు. నెలలు ఒకటే వ్యధగా ఒకటే కసాయికోతగా చిట్టచివరికి ఎలాగో మనవాళ్ళు యీావ్రూరిని, వశబరచుకున్నారు. కాని అప్పటికేనేనొక గర్భిణీని.

మొదటి—ఏమిటి?

వ్యక్తి—9 నెలలు గడచి పిల్లవాణ్ణి కన్నాను పిల్లవాడు! నేనెంతో అస్యహించుకొనే పిల్లవాడు కాని నా పిల్లవాడు ప్రపంచంలో ఏ తల్లీ అసహ్యించుకోనంతగా అసహ్యించుకొంటూ ద్వేషించనంతగా ద్వేషిస్తూ ఈ చేతుల్తోనే ఈదేహంతోనే ఆపాప స్వరూపాన్ని పోషించి పెంచాల్సివచ్చింది. పెంచుతున్నాను. మెడపిసికి చంప లేని బలహీనతవల్ల.

మొదటి— అర్ధమయింది.

వ్యక్తి—ఓ! నే చావలేను పిల్లలకోసం బ్రతకాలి. ఈ జీవితంమీద అసహ్యం పుట్టినా. ఈ దేహం మీద రోత

పుట్టినా, బ్రతకవలసిందే. బ్రతికి ఏదో ఒకనాడు ఆయన్ని చూడక తప్పదు. యుద్ధం ముగియగానే ఆయన వస్తాడు. వస్తే ఆయన కాపిల్లాణ్ణి చూపించక తప్పదు. చేతిలో ఆపిల్లాడితో ఎదురువెళ్ళి స్వాగతం ఇవ్వాలి. ఏమి స్వాగతం ? ఏముఖంతో స్వాగతం ? ఏ అనురాగంతో ఎదురు వెళ్ళను ?

మొకటి—ఆపిల్లవాణ్ణి చంపేస్తే ?

వ్యక్తి—నీకు చంపటంతప్ప వేరేంచేతకాదు. 9 నెలలుమోసి కని, పెంచిన, పసిగుడ్డును, నాచేతుల్తో చంపడం నా చేతకాలే. ఆయనవస్తే జరిగేసంగతి అనూహ్యం. ఆయన రాకుండావుంటే అవును అప్పట్నుంచి ఆయన రాకుండా వుండాలనే కోరుతున్నా భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నా. యుద్ధంనుంచి ఆయన తిరిగి రాకుండా యుద్ధంలోనే ఆయన అణగిపోవాలని ఇవాళ విమానా లొచ్చాయి నిరాశతో ఎండిపోయిన నాహృదయంలో వింత ఆశల్ని రేకొల్పాయ్. ఆపాపిష్టి సంతానాన్ని చేతిలోవుంచుకొని, ఆకాశంలోనే ఆశలు పెట్టుకుని, ఆరుబయట విమానాల వెంట బాంబులు పడేవైపుకు పరుగెత్తుకుపోయాను. కాని అవేవీ యీమలిన దేహాన్ని ముట్టుకోలేదు ఇంటికి తిరిగివచ్చాను. మాఇంటిమీద బాంబులు పడ్డాయి మా అనురాగ సౌధం కూలిపోయింది. మా [illegible] ప్రాగు, ఈ పెద్దపిల్లవాడు చచ్చిపడి వున్నాడు [illegible]

మొదటి—అపవమ్మా

వ్యక్తి—ఎందుకావాలి? నువ్వూ నీలాంటివాళ్ళతో కలిసి, నీలాంటి శత్రువులతో యుద్ధంచేసి మాకు తెచ్చిపెట్టేది యిదేగా నీకిదికొత్తా! నీచేతులో ఎంతమందినిచంపావో ఎంతమందిని చెరిచావో నీకు తెలియదా?

మొదటి—తెలుసు.

వ్యక్తి—తెలుసు, ఈ పనులు అంతా తెలిసేచేస్తుంటారు. అయితే ఈ కళేబరాన్ని ఏంచెయ్యాలో నీకు తెలిసేవుంటుంది. వీడూ నీలాంటివాడికొడుకే. ఇంద తీసుకో నీ యుద్ధఫలితాన్ని.

(కళేబరాన్ని అతని చేతుల్లో పడవేసి వెళ్ళబోయింది)

మొదటి—నేనేంచేసుకోను!

వ్యక్తి — ఏంచేసుకున్నాసరే *

మొదటి—ఉద్రేకపడకమ్మా నీకొడుకును సమాధిచేద్దాం.

వ్యక్తి—నేచెయ్యలేనా పని. మాతృహృదయానికి పోషించడం చేతనవునుగాని, పూడ్చిపెట్టడం చేతకాదు. అది చేతనయింది నీకు (వెళ్ళిపోయింది)

మొదటి—ఏమిటిది! సైనికుడంటేఇదా! ఇదా, నా పని? పట్టి కాటికాపరా? కసాయివాడా సైనికుడంటే? కాదు. నేకసాయివాణ్ణి కాదు.

(లోపల్నుంచి కంఠస్వరం వినిపిస్తుంది)

మొదుసలి ప్రవేశం Dimlight focus on ముదుసలి,

కంఠస్వరం—కాక మరెవరిది ?

మొదటి—ఏమిటీ.

[ఒక ముసలి గోరీలమాటునుంచి బయటికి వస్తాడు]

మొదటి—(తెల్లబోయి, ఆశ్చర్యముతో) ఏమిటది. ఎవరు నువ్వు.

ముసలి—ప్రపంచం అంతా విస్మరించిన ఒక ముసలివాణ్ణి

మొదటి—ఆ! అంటే నా కర్థంకాలేదు. ఎవరివినువ్వు, ఇప్పుడు యీ గోరీలమధ్య ఎందుకున్నావ్.

ముసలి—ఉన్నాను, ఇదే నానివాసంగనక. దానిదేముందిలే ప్రతివాడూ ఎక్కడో అక్కడ వుండాలి. నేనీ గోరీల మాటున ఉన్నా, ఈగోరీలమాటున ఏముందో నాకు బాగా తెల్సు. నీకు తెలుసా అదేమిటో.

మొదటి—ఏముందీ ?

ముసలి—దుఃఖం, అశాంతి, మనోక్షోభ.

మొదటి—ఇదెవరికి తెలియదు.

ముసలి—చాలామందికి తెలియదు. తెలిస్తే యిన్నియుద్ధా లెందుకు చేస్తారు. ఇన్ని మారణ యంత్రాలెందుకు కని పెట్టుతారు. నీ చేత, ఇన్ని యుద్ధాలెందుకు చేయిస్తారు.

మొదటి—ఎవరెందుకు చేస్తున్నారో, నేనుమాత్రం నా దేశంకోసం ప్రాణాలొడ్డి పోరాడుతున్నాను.

ముసలి—అబద్ధం ఆత్మవంచన.

మొదటి—ఆ- మరి నేపోరాడుతున్న దెందుకు ?

ముసలి—దేశం పేరిట, ప్రజాసేవ పేరిట–నీస్వజనులకోసం–నీ స్వార్థంకోసమే పోరాడుతున్నావ్.

మొదటి—కాదు, దీంట్లో స్వార్థంలేదు, నాప్రజలకోసం, ప్రజా స్వాతంత్ర్యంకోసం ప్రజాభివృద్ధికోసమే పోరాడు తున్నాను

ముసలి—నీవిరోధికూడ అతని ప్రజలకోసం, స్వతంత్రం కోసం, అభివృద్ధికోసం పోరాడుతున్నా నంటున్నాడు.

మొదటి—అబద్ధం అదంతా అబద్ధం.

ముసలి—నీది అబద్ధమని అతనంటాడు.

మొదటి— ఆశత్రువే నామీాద దండెత్తాడు మొదట.

ముసలి—ముందునువ్వు చేసిన అన్యాయమే యుద్ధంలోకి దింపిందంటాడు అతను.

మొదటి—అయితే ఇది తేలేదెట్లా ?

ముసలి—ఎందుకు తేలదు ? ముందు మీాహృదయాల్లో ద్వేషం బయలుదేరింది ఆ ద్వేషం పరస్పర అనుమానా లకు దోవతీసింది. ఈ అనుమానం మీాయిరుపక్షాలకి భేదం కలిగించింది. ఆ భేదం మీాయిద్దర్నీ వేరుపరచి జాతి మత విభేదాలకి దారితీసింది. ఇవన్నీ యుద్ధాలకు దోవతీసినై.

మొదటి—కావచ్చు. కానీ ఈ అసూయతో నేను యుద్ధం చెయ్యటంలేదే! ఈర్ష్యలతో యుద్ధంచెయ్యటంలేదే. దేశమాత ఆర్తనాదంవిని మాతృమూర్తి ఋణం తీర్చు కోటాన్కి– ఈ యుద్ధంలో కురికాను.

ముసలి— దేశభక్తి - స్వార్థానికి మరోపేరు. ఈ అనంత భూతలం ఏ ఒక్కడి దేశం కాదు - అందరిదీను. ఈ కనపడే ఎల్లలూ హద్దులూ మనం కల్పించుకున్నవే. వాటిని మనం మార్చుకోగలం "విశ్వవసుధరంతా ఒకటే దేశం, విశ్వ మానవులంతా ఒకటే జాతి" అని అందరూ వప్పుకుంటున్నారు. మానవులంతా ఒకటే అయితే జాతివైషమ్యా లెందుకు? జాత్యహంకారా లెందుకు? జాతియుద్ధా లెందుకు?

మొదటి—ఎందుకు ఎందుకు?

*

ముసలి—ఎందుకా? మీ నాయకుల నాయకత్వంకోసం, దేశభక్తి పేరిట జాత్యహంకారాన్ని రెచ్చకొట్టి మమ్మల్నందర్ని యుద్ధంలోనే నిమగ్నుల్ని చేసి తమ నాయకత్వాన్ని నిలుపుకోవటాన్కి, మీ నాయకులు పన్నిన పన్నాగం యిది.

మొదటి—కాదు—మా నాయకులు- "శాశ్వతమైన శాంతి కోసం యుద్ధరాక్షసి హతమారిపోవటంకోసం" అంటు

---

* Lights off అలెగ్జాండర్, అశోక, ఒక మహమ్మదీయ చక్రవర్తి నెపోలియన్, Lloyd George Hitler వరసగా వెనక తెరమీద Magiclantern తో focus చేయబడతారు వారి వారి భావన్లో వారు మాట్లాడతారు. ఈ 5 కంఠస్వరాలవారూ తయారవాలి.

న్నాడు. యుద్ధాన్ని అణగకొట్టటాన్కి యుద్ధమే సులభ మార్గం.

కంఠస్వరం—'యుద్ధాన్ని అణగ కొట్టటానికి యుద్ధమే సులభ మార్గం' అని మీానాయకుడన్నాడు. ఈ మాటలే అనేక శతాబ్దాలనుంచి అనేకమంది మహానాయకులూ అంటు న్నారు. అనేకశబ్దాలకు పూర్వం. అలెగ్జాండర్ (అలె గ్జాండర్ అనంగానే రంగమంతా చీకటౌతుంది ఆకాశంలో అలెగ్జాండర్ కనిపిస్తాడు.)

ALEXANDER —దిగంచలాలవరకూ గల వివిధ దేశా లనూ జయించి ప్రపంచానికే చక్రవర్తి నౌతాను.

కంఠస్వరం—అశోకుడు (అనగానే అలెగ్జాండర్ అంతర్ధానమై అశోకుడు కనిపిస్తాడు)

అశోకుడు —"అఖిల భారతాన్ని ఏకచ్ఛత్రంచేసి సుస్థిర శాంతి రాజ్యరచను స్థాపిస్తాను."

కంఠస్వరం—ఇంకా Alfred the great మొదలుగాగల అనేకమంది మహావీరులూ మధ్యకాలంలో అనేకమహా మ్మదీయ చక్రవర్తులూ.

[ఒక మహమ్మదీయ చక్రవర్తి ఆకాశంలోకనిపిస్తాడు.]

మహమ్మదీయ చక్రవర్తి—మైపూరీ దునియాకో ఫతేహ్ కర్కే జిస్ మేకామిల్ ఆజాది ఒస్కూన్‌కి హుకుమత్ ఖాయంకర్కే, ఏఖీకౌన్ ఏఖ మజహూబ్ ఏఖీ ఝండా లహరావ్వుంగా, (ఉరుదు)

కంఠస్వరం— ఈమధ్యనే Napoleaon—(నెపోలియన్ కని
పిస్తాను)

నెపోలియన్—ఝువెన్ క్రై)— లెథోమాన్ త్ ఎత్ ఎతా
బ్లైరె నాత్రెవో మోమ్ పో ఉనెబనేర్. (ఫ్రెంచి)

కంఠస్వరం—Lioyd George [లాయిడ్ జార్జి కనిపిస్తాడు]
Lioyd george; Our war is to end all wars

కంఠస్వరం—హిట్లర్ [హిట్లర్ కనిపిస్తాడు.]

హిట్లర్—ఇష్ బెసీగెన్ ది గాంజ్ వెల్టు ఉంట్ బ్రింగెన్
ఆలె లాండన్ ఉంటర్ ఐన్ రైష్. ఐన్‌లాండ్; ఐన్
కోనిగ్; ఐన్ రైష్; ఐన్‌ఫ్యూరర్ (జర్మన్)
[తిరిగి లైట్లు వెలుగుతాయి.]

కంఠస్వరం—అందరూ ఇదేమాట అన్నారు. అందరూ
కుమిలిపోతున్న భూమాత కాలగర్భంలో అంతర్లీనమై
పోయారు. గతించిన చరిత్రనుంచి గుణపాఠం నేర్చుకోక
పోతే మానవుడి ప్రత్యేకత ఏముంది.

...యుద్ధం ఆపివేయడానికి యుద్ధం మానివెయ్యటమే
మందు. కాని యుద్ధం చేయటంకాదు.

యుద్ధానికి కారణం స్వార్థం ఈర్ష్య దురాశ 'యుద్ధం'
తనతోపాటు ఆకలి, దరిద్రం, కరువు, దుఃఖం తెస్తుంది.
ఈ నిరాశలో మానవుడు మళ్ళీ యుద్ధానికే దారితీస్తాడు.
కాబట్టి యుద్ధానికి జవాబు యుద్ధంకాదు. శాంతిస్థాపన
దేశాభివృద్ధికోరే ఏనాయకుడూ యుద్ధాన్నికోరడు. శాం

తినే వాంఛిస్తాను. శాంతికిముందే అభివృద్ధి ఆనందం, వస్తాయి. శాంతి శోభ, అభివృద్ధి. యుద్ధప్రపీడ సర్వనాశనం. శాంతిచిహ్నం ఐక్యత. యుద్ధచిహ్నం విభిన్నత. శాంతి ఫలితం సంతృప్తి !! యుద్ధ ఫలితం యుద్ధం !!

మొదటి—అవును కాని యీయుద్ధం కావాలని నేనెప్పుడూ కోరలేదే !

ముసలి—కోరలేదు నీబోటి సామాన్యుడెప్పుడూ కోరలేదు. కోరింది కొద్దిమంది స్వార్థపరులు మాత్రమే! వాళ్ళేనాయకత్వం వహించి ప్రపంచాన్ని సంగ్రామాల్లో దింపుతున్నారు. నీబోటి సామాన్యుల్ని బలిపెడుతున్నారు.

మొదటి—నాదేశ స్వాతంత్ర్యత మీదకుదాడి చేస్తేనేను యుద్ధం చెయ్యకపోతే ఎలా ?

ముసలి—దాడివచ్చేవరకూ ఎందుకూరుకున్నావ్, దాడి రాకముందే 'శాంతిప్రాముఖ్యం' ప్రజలందరికీ నచ్చచెప్పి ప్రపంచంఅంతా ఒకేజాతి అని బోధించు. అన్ని దేశాలలోనూ ఐక్యత సాధించు.

మొదటి—దీనికి అన్ని దేశాల ప్రజలూ పూనుకోవాలి, అది సాధ్యమా ?

ముసలి—ఎందుకు సాధ్యంకాదు ? ఇన్ని దేశాలు కూడగట్టుకుని ఇంత పెద్దపెట్టున యుద్ధ సన్నాహాలు చేస్తున్నారే. ఇంతప్రయత్నమూ చేస్తే శాంతి సుస్థిరం కాకపోయిందా! నీ నాయకులిది చెయ్యక సామ్రాజ్య కాంక్షలతో

నీ దేశాసకస్వలాభంనూసించి యుద్ధాల్లోకిదింపుతున్నారు. నీనాయకులు విస్మరించినపని నిమీదపడింది. నువ్వే నాయకత్వం వహించి శాంతిప్రచారం చెయ్యి. ఇదినీవిధి. నీ తోటివాళ్ళందరవిధి.

(ముసలి అదృశ్యమై పోతాడు)

మొదటి—నావిధి. నాతోటివాళ్ళందరవిధి ఈ సందేశాన్నే అనేకమంది మహాత్ములు అనేకసార్లు అందించారు యీ మానవ లోకానికి. కాని. ఎందువల్ల ఈ ప్రపంచం యీ అమూల్య సందేశాన్ని ప్రతిసారీ విస్మరిస్తోంది? ఎందుకని ఈ అమర సందేశం ప్రతిసారీ పరాభవింప బడుతోంది? ఎందుకని?? ఎందుకని???

[రెండు కొమ్మలమధ్య ఒకపావురం కనబడుతుంది వెనక స్వచ్ఛమైన కాంతివలయంతో.]

పావురం—ఎందుకనా? ప్రతిమనిషిలోనూ కాస్తన్నా స్వార్థం ఎప్పుడూ వుండటంవల్ల! అధికారంలోవున్న ఈ దురాశాపరులు యీస్వార్థానికే ప్రోత్సాహం యివ్వటంవల్ల. మనిషిలో మిశ్రమంగావున్న మంచిచెడ్డల్లో చెడ్డతనానికే ప్రోత్సాహం ఎక్కువగా వుండటంవల్ల! ప్రక్కవాడి ప్రాణం నువ్వు తీసినన్నాళ్ళు ప్రపంచంలో శాంతి వుండదు. ఒకడి సౌభాగ్యానికి నువ్వడ్డు వెళ్ళకుండావుంటే

* ♦ ప్లైవుడ్‌తో చేసిన పావురంగాని, నిజమైన పావురంగాని కనిపిస్తుంది. బొమ్మ పావురమైతే Lights off on పావురం.

నీ సౌభాగ్యాన్ని ఎవరూ అడ్డురారు. ప్రక్కవాని కష్టాల్లో నువ్వు సహాయపడితే నీకు వాడూ సహాయపడతాడు. ప్రపంచంలో ఈ సౌహార్ద్రిత త్యాగశీలత ఎక్కువైతే అదే ప్రపంచ సౌఖ్యానికి దారితీస్తుంది. మానవాభ్యుదయానికి ఆశాకిరణం అదొక్కటే ఒక్కటి! (పావురం అదృశ్యమౌతుంది.)

మొదటి—మానవాభ్యుదయానికి ఆశాకిరణం అదొక్కటే ఒక్కటి. ఎప్పుడీ ఒక్క కిరణం సర్వప్రపంచానికి వెలుగునిచ్చి అంధకారాన్ని పటాపంచలు చేస్తుంది.

(వేరే కంఠస్వరం వినిపిస్తుంది).

కంఠస్వరం—సదా యుద్ధాన్ని వరించే స్వార్థపరుల్లారా! సదా కంఠాల్ని కత్తిరించే కసాయి సైనికుల్లారా! నన్ను చూసైనా మీ ప్రయత్నం ఆపండి. నన్ను చూసైనా మీ యుద్ధప్రయత్నం ఆపండి.

మొదటి—ఏమిటీ విచిత్రం! ఎవరీ మాట్లాడేది?

[వ్యక్తి తెల్లని దుస్తుల్లో ప్రవేశించి, సైనికుడివంక చూడకుండానే తనలో తాను మాట్లాడుకుంటూ ఒక ప్రక్కనుంచి మరోప్రక్కకు నడిచిపోతుంది]

మొదటి—ఏమిటది? ఎవరునువ్వు?

వ్యక్తి—యుద్ధరాక్షసి భీకర దంష్ట్రాగ్నుల్లోపడి-కాలికుమిలిపోయిన సామాన్యస్త్రీని.

మొదటి—ఇందాక వచ్చింది నువ్వేనా? నువ్వేనా? నిన్ను చూస్తే నాకు నా...

వ్యక్తి—శ్రీ మానవుడే ధన ప్రాణ మానాల్ని దోచుకోగా, నీచపు బ్రతుకులో నిరుత్సాహపడి, నిండు ప్రాణాల్ని విడిచిన నిర్భాగ్యురాల్ని.

మొదటి—అయితే నువ్వు?

వ్యక్తి—ప్రపంచంలో తలయెత్తుకుతిరగగల ప్రాప్తం సంపూర్తిగా తుడుచుకు పోగా తెగించి భవబంధాల్ని తెంపివేసుకున్న తెగువరిని.

మొదటి—అయితే నువ్వు మనిషివి...

వ్యక్తి—అసంతృప్తితో జీవించి అసంతృప్తిగా మరణించి అసంతృప్తితో యీ అనంత భూతలంచూట్టూ తిరుగుతున్న అమానుష అశాంతీరూపాన్ని!

మొదటి— ఓ మనిషివికావూ?

వ్యక్తి—మనిషిని కాకపోయినా మాతృమూర్తినే. దిక్కుమాలిన యీ పిల్లల్ని విడచి ఏలోకానికి పోను? ప్రాణాల్ని తీసుకోగలిగానుగాని కడుపుతీపి నేలాకోసుకోను.

మొదటి—నీపిల్లల్ని నే చూస్తాను.

వ్యక్తి—నీబోట్లు వెయ్యిమంది నా ఒక తల్లితో సమానం కాలేరు. నాపిల్లలు నాచేతులతో పెరిగితేనే నాకు తృప్తి.

మొదటి—అయితే నన్నేం చెయ్యమంటావ్? ఏం కావాలంటావ్? అసలెందుకు వచ్చావ్?

వ్యక్తి—ఏదీ చెయ్యమనటంలేదు నీకుఏమయినా చేతనయితే నాబోటి వాళ్ళను తయారు చెయ్యకు!

మొదటి—అంటే నాకు అర్థంకావటంలేదు.
వ్యక్తి—ఏనిందు ప్రాణాల్నీ నిలువునాతియ్యకు. ఏతల్లి గర్భానా చిచ్చుపెట్టకు (వెళ్ళిపోబోగా)
మొదటి—ఆగు. ఎవరునువ్వు? ఆఒక్క—మాట చెప్పు.
వ్యక్తి—ఒక సామాన్యురాల్ని.
మొదటి—కాదు–నిన్ను చూస్తుంటేనాకు
వ్యక్తి—అంతే అంతకంటే నేనెవర్నీ కాను. (వెళ్ళిపోయింది)
మొదటి—(అలే చూస్తాడు కాసేపు. తర్వాత క్రిందనున్న పిల్లవాడి కళేబరం వంకచూశి) ఇక్కడ ఒక పసివాడు అక్కడఒక సైనికుడు. ఇక్కడ ప్రపంచం అంటే అర్థం కాని ఒక లేత మొగ్గ. ప్రపంచాన్ని చూసి వికసించి ఫలించ బోయే ఒక లేత పిందె ఇద్దరూ నిస్సహాయులై పోయారు. [కాసేపాగి పిల్లవాణ్ణి చేతుల్లో తీసుకుని ఆలోచిస్తూ వుండగా ముసలివాడు వస్తాడు]
ముసలి—ఏం ప్రపంచం ఏం జీవితం అబ్బ!
మొదటి—(దగ్గర కెళ్ళుతూ) తాతా!
ముసలి–తాత తాతనై వుండికూడా ఎందుకు బ్రతికివున్నానాఅని
మొదటి—ఏమయింది తాతా?
ముసలి—నీకు తెలుసుగా! నాకున్న ఇద్దరు కొడుకుల్లో పెద్ద వాడు పోయాడు.
మొదటి—ఆఁ!
ముసలి పెద్దవాడు పోయిన తర్వాత యీ చిన్నవాడిమీద నాకెంతో మమకారం పెరిగింది. పెద్దతనంలో పుట్టాడు కదూ!

మొదటి—అవును.

ముసలి—వీణ్ణి చూసుకుని దుఃఖం దిగమింగుకునే వాణ్ణి.

మొదటి—అయితే!

ముసలి—ఈ కష్టసుఖాల్లో పండిపోయిననాకు ప్రాణం విలువ బాగా తెలుసు.

మొదటి—అంతేగామరి.

ముసలి—ఎక్కడయినా ప్రాణం పోయిందనగానే నామనస్సెంతో బాధపడుతుంది.

మొదటి—నిజమేగాని మనం ఏం చెయ్యగలం ?

ముసలి—మన చేతిలో ఏదో వుందని కాదు. కాని ఆమాటలో మాత్రం ఏండుపశాంతివుంది చెప్పొ యీ హృదయానికి

మొదటి—ఆఁ అదీ నిజమే.

ముసలి—నేనిక్కడికి రాకముందు Air Raid వచ్చింది. చూశావ్ !

మొదటి—ఆఁ, అవును.

ముసలి—ఆ Raid లో బాంబులు

మొదటి—అవును. బాంబులు పడ్డాయి.

ముసలి—అవీ-మాయింటికీ మీయింటికీ మధ్యపడ్డాయి.

మొదటి—(నిర్ఘాంతపోయి) ఆ

ముసలి—మా ఇంట్లో సహాంకూలిపోయింది. మీయిల్లూ సహాం కూలిపోయింది.

మొదటి—ఎవరికేం దెబ్బలు తగలలేదు కదా!

ముసలి—కొంపమునగటానికి ముందే నేనిక్కడికి వచ్చాను కదూ! దెబ్బలు తగలటానికి మాయింట్లో ఎవరూ లేక పోయారు.

మొదటి—మాయింట్లో ?

ముసలి—నీయింట్లో మీ కుర్రాడికి,

మొదటి—దెబ్బతగిలిందా ?

ముసలి—ఆఁ దెబ్బతగిలి పోయాడుట.

మొదటి—తాతా !

ముసలి—ఏడ్చి ఏం ప్రయోజనం నాయనా- సత్యాన్ని యివాళ కాకపోతే రేపైనా తెలుసుకోవాలి. అక్కడంతా గలభాగావుంది. నీభార్య కనుపించలేదు. నేవెళ్ళేటప్పటికి రెండో పిల్లాడు ఉయ్యాల్లో ఒంటరిగా ఉన్నాడు.

మొదటి—రెండో పిల్లాడా !

ముసలి—ఈగలభాలో నీభార్య ఏమయిందో తెలియదు.

మొదటి—నాభార్యా !

ముసలి—మీ పెద్దపిల్లాడి శరీరమేమయిందో

మొదటి—ఏమవలేదు తాతా ! ఇదిగో (పిల్లాడి శరీరం చూపిస్తాడు)

ముసలి—ఇదా ? ఇక్కడికెలావచ్చింది !

మొదటి—నాభార్య తెచ్చియిస్తే వచ్చింది.

ముసలి—తెచ్చియిచ్చిందా ?

మొదటి—ఆ, నేనేభర్తనని తెలియక నాచేతికే యిచ్చింది.

ముసలి—ఇక్కడికి వచ్చిందా ?

మొదటి—వచ్చింది. నే లేనప్పుడు తనకు జరిగిన అన్యాయమంతా చెప్పింది. రెండోకొడుకు సంగతీ చెప్పింది. ఈపిల్లవాణ్ణి పాతిపెట్టుకోమని చెప్పి

(దుఃఖావేశంతో మాట్లాడలేకపోతాడు)

ముసలి—వెళ్ళి వెళ్ళుతూ దోవలో ఆత్మహత్య చేసుకుంది. నేను తిరిగి వస్తూంటె దోవలో ఆ శవం కనిపించింది.

మొదటి—నాకా ఆత్మ కనుపించింది.

ముసలి—భగవాన్ (నిట్టూరుస్తాడు)

మొదటి—భగవంతుడేంచేశాడు తాతా. సుఖపడమని యీ ప్రపంచంలో పుట్టించాడు చేతకాక మనమే జీవితాన్ని దుఃఖభాజనం చేసుకుంటున్నాం.

ముసలి—అంతే, అంతే! కానియ్యి యీక లేబరాన్ని, ఆ ఏడీ నీస్నేహితుడు?

మొదటి—ఇదుగో ఇక్కడ సరిగా చూడలేదుగా యిందాక, ఇప్పుడుచూడు.

ముసలి—చూడకేం? చూశాగా.

మొదటి—చూశావా? గుర్తుపట్టలేదుకదూ?

ముసలి—ఊహూఁ, ఎవరేమిటి? (వెళ్ళి చూస్తాడు)

మొదటి—చూశావా సరీగ్గా నీకొడుకు.

ముసలి—(పెద్దగా వెర్రిగా నవ్వి) కొడుకు మా చిన్నవాడు. పెద్దవాణ్ణి వెతుక్కుంటూ చిన్నవాడూ వెళ్ళాడు.

మొదటి—తాతా!

ముసలి—వెళ్ళాడు. ఇక ఎప్పటికీ తిరిగి రాకుండా— వెళ్ళాం పిల్లల్ని బాధపెట్టక్కర్లేకుండా—

మొదటి—తా తా! ఏమిటిది?

ముసలి—పోతే, ఒక్క ముసలితండ్రిని దుఃఖపెట్టాడు. అంతేగా! అదేం మించిపోయిన పని కాదుగా (నవ్వుతాడు)

మొదటి—(దగ్గరకెళ్ళి) ఆగు. తాతా!

ముసలి—నేనేం దుఃఖిస్తాననుకున్నావా? పట్టు యిద్దర్నీ సమాధి చేద్దాం. ఇంతకంటె ఘోరమైన పనులే చేశాను. యీ చేతుల్తో- ఎంత గుండె పగిలే ఘోరకృత్యాలు చెయ్యటానికైనా మొదటసారే కాస్త భయపడతాం. తరవాత అవి చాలా సుభకార్యాలు చాలా తేలిక పనులు. రా దుఃఖించకు రా (వెళ్ళబోతాడు) *

మొదటి—ఆగు తాతా! వీళ్ళిద్దరూ యుద్ధపిశాచానికి బలియైన అమాయకులు.

ముసలి—తండ్రి కడుపులో చిచ్చుపెట్టి కళ్ళుమూసిన కఠిన హృదయాలు.

మొదటి—వీళ్ళిద్దర్నీ ప్రాముఖ్యంగా ఈ మధ్యన సమాధి చేద్దాం యిక్కడ-ఇంతవరకూ ఏ సమాధిలేని చోట.

(ప్రతిధ్వని మూడుసార్లు వినిపిస్తుంది)

"ఇంతవరకూ సమాధిలేని చోటా?"

ఇంతవరకూ సమాధిలేని చోటా?

ఇంతవరకూ సమాధిలేని చోటా?

---

* ప్రతిధ్వనులు. Lights dim get ready for sunrise

మొదటి—అవును కాదా?

ప్రతిధ్వని—కాదు...కాదు...కాదు...

మొదటి—ఇక్కడిదివరకే సమాధి వుందా?

ప్రతిధ్వని—ఇక్కడిదివరకే చాలా సమాధులున్నై!

ఇక్కడదివరకే చాలా సమాధులున్నై!!

ఇక్కడిదివరకే చాలా సమాధులున్నయ్!!!

ముసలి—అవును. భూమాత కడుపు పగిలి ఏడ్చేవరకూ అనేక మంది, అనేకచోట్ల సమాధి చేయబడ్డారు. ఆసంగతి మనం విస్మరించాం. ఎంతమంది మనలాంటివారి మనో క్షోభను భూమాత గర్భస్థం చేసుకుందో యీ శతాబ్దాల కాలపరిమితిలో!

మొదటి—(నెమ్మదిగా ప్రారంభిస్తాడు) అయితే కానీ. ఇది మొదటిది కాకపోతే ఆఖరిది కానియ్యి. ఇక్కడే కాదు. ఎక్కడా ఏ ఒక్కడూ ఏ యుద్ధానికీ ప్రాణం అర్పించవలసిన అవసరం లేనంతవరకూ యుద్ధపిశాచాన్ని శాశ్వతంగా భూస్థాపితం చేసేంతవరకూ నేను నిద్రపోను. నిద్రపోతుంటేనే యుద్ధరాక్షసి రాజ్యమేలగల్గుతోంది. నిద్రపోతుంటేనే తరతరాలుగా మానవుణ్ణి తన బానిసగా చేసుకొంటోంది. స్వార్థాన్ని రేకెత్తించి మానవుణ్ణే మానవుడిమీదికి పురికొల్పి మానవుడి చేతనే కూట హత్యలు చేయిస్తూ మానవాభ్యుదయానికే అభ్యంతరం కలిగిస్తోంది. ప్రపంచానికిది బోధించి, ప్రపంచంలో యుద్ధం తల ఎత్తకముందే ప్రచారంచేసి, అంతా యుద్ధంమాట మరచేపోయేవరకూ, ప్రపంచం సలుమూ

లలా విశ్వ శాంతిశోభలు పచ్చతోరణాలతో ప్రభవిల్లే వరకూ, స్వేచ్ఛందసేవావాంఛ, స్వార్థరహిత జీవితప్రవృత్తి ప్రతివాని మనస్సులో పాదుకునే వరకూ సర్వమానవ సమానత్వమే బలంగా, అహింసే ఆయుధంగా అభ్యుదయమే ఆశయంగా, వర్ధిల్లేవరకూ యీ శాంతిసందేశం ప్రతిదేశంలో ప్రతి గ్రామంలో, ప్రతి హృదయంలో మారుమ్రోగేవరకూ, ఈ 'శాంతి' చక్కనితల్లి వెచ్చని సందిట్లో మైమరచి మానవుడు నిద్రించగలిగే వరకూ నేను నిద్రపోను. వెళుతున్నాను తాతా. ఈ జరిగిపోయిన వృత్తాంతాన్ని నువ్వే సమాధిచేసుకో.

(వెళ్తాడు)

ములిస — వెళ్ళు.నాయనా వెళ్ళు. ప్రపంచంలో కరుడుగట్టిన కఠిన హృదయాలు చాలావున్నై. నీ దీనాలాపంలో కఠినత్వాన్ని కరగించి వెయ్యి. ప్రపంచం నలుమూలలా నీకంఠధ్వని ప్రతిధ్వనించేట్లు ప్రచారం చెయ్యి. నీజీవిత లక్ష్యమే ప్రతిమనిషి పరమలక్ష్యంగా పరిణమించేవరకూ తిరిగిరాక. ఓనిర్వికల్ప నిర్వికారమూర్తీ! అనేకమంది మహాత్ముల అమర సందేశం అరణ్యరోదన మయిపోయిందింతవరకూ, ఈ సారయినా యీసామాన్యుని కోరిక సఫలం చెయ్యి. "ఇదే నా ప్రార్థన"

(త్రవ్వటం ప్రారంభించగానే)

(తెర.)

ఈనాటకం పూర్తి effects తోనూ, కొన్ని effects తగ్గించి వేసు కోవచ్చును.

1. వెనక తెల్లని తెర. దానిముందు అడవిచెట్లు దాని ముందు సమాధి bits వరసలు వాటిముందు విడియిటుకలతో పేర్చిన సమాధి వెనక తెల్లతెరమీద నీలం light focus చెయ్యాలి ఆ తెరమీదే పైన అక్కడక్కడా నక్షత్రాలు చూపవచ్చు. చంద్రు ణ్ణికూడా చూపవచ్చు. నక్షత్రాలు central space లో వుంచ వద్దు. అక్కడ మాజిక్ లాంతరు బొమ్మలుపడాలి. ముందు పేర్చిన యిటుకల సమాధి బాంబు పడినవెంటనే శిదిలమయ్యే ఏర్పాటు చెయ్యాలి. సమాధి పేర్చేటప్పుడు వక యిటుకకు తాడుకట్టిపుంచి బాంబుపడగానే లాగివెయ్యాలి.

చంద్రుడు నాటికలో విరామంతెల్పుతూ క్రమేపీ క్రిందికి దిగు తున్నట్లు చూపవచ్చు

నక్షత్రాలు; చంద్రుడు:-10, 12 చిన్న చిన్న అట్ట పెట్టెలమీద వక ప్రక్క నక్షత్రపు ఆకారం రంధ్రంగా కత్తిరించి పారేసి, ఆ పెట్టెలో ఎలెక్ట్రిక్ బల్బుపెట్టి దీన్ని తెరవెనక అంటించాలి. ఇల్లా అక్కడక్కడా నక్షత్రాలనతికించి wire తో కలిపి వేరే switch ఏర్పరచుకోవాలి. అల్లాగే చంద్రవంక కూడా 3 పెద్ద పెట్టెలమీద కత్తిరించి కుడివైపు పైనుంచి క్రిందకి తెరవెనుక అతి కించి మూడింటికీ మూడువేర్వేరు switch లు వుంచుకోవాలి.

Stage ని పూర్తి చీకటి చేసినప్పుడే చంద్రుణ్ణికూడా మార్చాలి. అల్లాగేపావురాన్ని కూడా పెద్దఅట్టపెట్టెమీద వకవలయం కత్తిరిం చేసి, దానిమీద తెల్ల cellophane అంటించాలి. తర్వాత నీలం cellophane పేపరుమీద పావురం బొమ్మ కత్తిరించి తీసేసి, యీనీలంపేపరు తెల్లవలయంమీద అతికితే పైనీలంకాంతివలయంలో తెల్లనిపావురం వస్తుంది. ఇదివక ప్రక్కగా తెరవెనక అంటించాలి దీనికివేరే switch ఇంతవరకూ చెప్పిన switches అన్నీ Main switch కి సంబంధంలేకుండా separate connection యివ్వాలి

Main switch general stage lighting ను control చేస్తుంది.

ఒక్క పావురం తప్ప తక్కిన నక్షత్రాలగోల మూసెయ్యవచ్చు. నిజమైన పావురాన్నే వకకర్రకుకట్టి సమాధివెనక దాచివుంచి సమయానికి రెండవకొనతో పావురాన్ని ఎత్తి చూపించవచ్చు Magic lantern తో Alexander మొదలైన slides తెర మధ్యభాగంలో వెనకనుంచి focusచేయవచ్చు. వివిధ కంఠస్వరాలుగల వ్యక్తులచేత ఆయాభాషల్లో ఆయావ్యక్తులమాటలు లోపల్నుంచి Mic లో మాట్లాడించవచ్చు.

అల్లాగే ప్రతిధ్వనులుకూడా లోపల్నుంచి 3 వ్యక్తులచేత Mic దగ్గరకుండల్లో మాట్లాడించవచ్చు. వక ప్రతిధ్వని ప్రారంభమవగానే రెండవప్రతిధ్వని తర్వాత మూడవప్రతిధ్వని pitch తగ్గాలి. aeroplane record లు H. M. V. వారిదగ్గర దొరకుతవి. దాని లోనే బంబార్డుమెంటు రికార్డువుంది. బాంబు పేలటానిక్కి, తుపాకీకీ మామూలు రోలుకోకతే, Magnicium powder ను వెలిగించి flash చూపవచ్చు. విడియిటుకల సమాధిబిద్దలు కావటంతేలికే కావాలంటే stage లోకి పోగకూడా వదలవచ్చు. Technical help తో రిహార్సల్సు జరిగితే యిదేమీకష్టంకాదు.

ఇవ్విలేకుండా వక్క సమాధుల వరసలు బంబార్డుమెంటుమాత్రం వుంచి, Magic lantern, నక్షత్రాలూ వగయిరా తీసివేసికూడా నాటకం ప్రదర్శించారు. రక్తికి భంగంరాలేదు.

ఇంకా వీటి విషయంలో ఏ అనుమానమన్నావస్తే నాకు వ్రాసి తెలుసుకోగలరు.

గంగాధరరావు.

డిటెక్టివ్

(స్త్రీపాత్రలులేని హాస్యనాటిక)

పాత్రలు

1. రామం:- } విద్యార్థులు; ప్రాణస్నేహితులు,
2. రంగనాథం:- } రామం తెలివిగా మాట్లాడగలడు కాని క్లిష్టపరిస్థితుల్లో రంగనాథమే తెలివిగా ప్రవర్తిస్తాడు.
3. యువకుడు:-ఆధునిక యువకుడు; కవిత్వం నేర్చుకుంటున్నాడు.
4. హోటల్ ప్రొప్రైటర్.
5. హోటల్‌లో పనిచేసే కుర్రవాడు.
6. వైద్యుడు:-నాటు వైద్యుడు.

రంగాలంకరణ:-హోటల్లో సింగిల్ రూమ్. ఒకమంచం దానిమీద hold all పరిచి వుంటుంది. coat hanger గోడకు వుంటుంది. ఒక చిన్న టేబుల్. టేబుల్ మీద ఒకపుస్తకం. కాస్తకుంకం, కాగితాలు; అగ్గిపెట్టె, కలం

క్రిందపడేసి వున్న ఇతరసామగ్రి:- రిబ్బన్ ముక్క మల్లెపువ్వు; hair pin వెంట్రుక (నల్లదారం) వజ్రం,

ఇవన్నీ చిన్న చిన్న వస్తువులవటంవల్ల రామం పాత్రధారి జాగ్రత్తగా ఏవి ఎక్కడ వున్నాయో స్వయంగాచూచుకోవాలి. తెర యెత్తేముందు వారూవీరూ నడవటంతో పెట్టుకున్న చోటునుండి అవ్వికదిలిపోవచ్చు. అందుకని ఎవర్నీ నడవనియ్యక పోవటమే గాక ప్రతి ఈ చిన్న వస్తువుకూడా వకటిపోతే వకటి కొంకటానికి 4, 5 వకేసి వుంచటం మంచిది. ముఖ్యంగా వజ్రం, అది చేతులు మారుతుంటుగనక ప్రతిపాత్రధారి జేబులోనూ 4, 5 వజ్రాలు (పూసలు) జాగ్రత్తగా వుంచుకుని వజ్రంకోసం వెతుకులాడుకోకుండా అవ్వి వుపయోగించుకోవాలి.

కాఫీగ్లాసు. మంచినీళ్ళ బిందెలు 2. దోసెడుపువ్వు, జిగురుసీసా రామంజేబులో నోటుబుక్కు, 10రూ॥ ల నోటు; చిల్లర డబ్బులు. యువకునికి చేతిలో ఒక Letter pad, pen. వైద్యునికి ఒక bag లో మందుసీసా మొ॥ నవి,

డిటెక్టివ్

—: హాస్య నాటిక :—

[ఒక హోటల్లో, ఒకగది. రామం గదిలో వక్కమూల వెతుకుతున్నాడు. అతని వెనకే రంగనాథం తిరుగుతూ; అతను వెతికితీసే ప్రతివస్తువునూ తనూ పరీక్షచేస్తూన్నాడు. రామం ఒక చిన్న రిబ్బన్ ముక్క తీసి]

రామం—ఇదిగో! చూశావా? (అని రంగనాథానికి చూపించాడు)

రంగ—ఏమిటది?

రామం—హుఁ, నీకర్థంకాదులే! (మరోవైపు వెతికి ఒక చోటనుంచి నలిగిపోయిన మల్లెపూవు, తీస్తాడు) ఇదిగో! యిదిచూశావా?

రంగ—మల్లెపువ్వు! ఎండిపోయింది.

రామం—అంతేనీకర్థమయింది (ఇంకాసేపు వెతికి మరోమూల నుంచి ఒకపొడుగాటి వెంట్రుకతీసి) ఆఁ! (దాన్ని కొలుస్తాడు జేబులోంచి నోటుబుక్కుతీసి వ్రాసుకుంటాడు)

రంగ—ఇదెందుకూ?

రామం—ఇదంతా వుందిలే!

రంగ—నీకేమన్నా పిచ్చెక్కిందేరా?

రామం—పిచ్చి!

రంగ—లేకపోతే ఏమిటిదంతా? ఈ వెంట్రుకలూ, యీ రిబ్బను ముక్కలూ, ఎండిపోయిన మల్లెపూలు!

రామం—(టేబుల్ మీద వెతికి) ఇదిగో కుంకం! (అని అది పొట్లం కట్టిదాస్తారు)

రంగ—పోనీ వెతికితే వెతికావ్! ఏమన్నా దొరకచ్చు, కాని అవి పొట్లంకట్టి దాస్తావెందుకూ?

రామం—(మరోకచోట Hair pin కనబడగా తీసి) ఇదిగో విరిగిపోయిన hair pin

రంగ—నామాటవిని, అట్లా Main road న Railway platform దాకా వెళ్ళిరా. ఎందుకన్నా పనికొచ్చే వస్తువులు దొరుకుతయ్.

రామం—అయితే నీవు ద్దేశ్యంలో ఇవ్వేందుకూ పనికిరానివనా?

రంగ—పనికొస్తయ్యంటావేం - ఖర్మం!!

రామం—కాస బుర్ర వుపయోగిస్తే, చాలా బాగా పనికొస్తయ్!

రంగ—ఆబుర్రేవుంటే నీతో ఎందుకు స్నేహంచేస్తాను.

రామం—ఈ చిన్న చిన్న 5,6 వస్తువులు మనకొకగ్రంథం, ఒక జీవిత చరిత్ర చెబుతాయ్.

రంగ—ఏడిశాయ్! ఊరికేవాగకు నో త్తపూరుకూడాను. పిచ్చివాడిక్రింద లెక్క కట్టెయ్యగలరు.

రామం—లాభంలేకురా! నీకు చెప్పినా, లాభంలేదు.

రంగ—ఇందులో లాభం నకటా!

రామం—అసలు నిన్ను పుట్టించిన ఆ భగవంతుడిది తప్పు. నిన్ననేం ప్రయోజనంలేదు.

రంగ—ఏం? ఏం తప్పుచేశాడు?

రామం—అందరికీ బుర్రనిండా పెట్టిన మెదడు రెండు భాగాలుగా పెట్టాడు ఇటొకభాగం - అటొకభాగం. నీకు ఒకవైపే పెట్టి వూరుకున్నాడు. రెండోవైపేం లేదు. కాబట్టి నీకు యివతలవాడేమంటున్నదీ చచ్చినా బుర్రకెక్కదు.

రంగ—ఏడిశావ్!

రామం—వాదనలో అవతలవాడనేది చస్తేవినవ్. విన్నా-అర్థం చేసుకోవ్.

రంగ—ఏడిశావ్ లేవోయ్! నీలెక్కప్రకారమయితే ప్రపంచంలో సగం మనుష్యులకి మందికి రెండోవైపు మెదడు ఉండి వుండదు, ఒళ్ళునాకేమిటి?

రామం—ఇప్పుడీ రిబ్బన్ముక్క, మల్లెపువ్వు, యీ శిరోజం యీకుంకుమ, తలపిన్ను - నాకు దివ్యమైన భోగట్టా యిచ్చాయ్.

రంగ—ఎందుకొచ్చిన భోగట్టా అంటూ?

రామం—అదే నీదగ్గర వున్నది. సుందరంగాడికోసం మనం యీవూరు వచ్చాం. వాడువూళ్ళో లేడు. వాడువచ్చేదాకా పనీపాటా లేకుండా యీవూళ్ళో యీ హోటల్లో గడపాలి. కనక, యీరెండురోజులూ యిటువంటి డిటెక్టివ్ పని పెట్టుకుంటే తేలిగ్గా వుఋసుపోదూ.

రంగ—నీ డెక్టివ్ పని ప్రారంభించావ్! ఎప్పట్నుంచీ

రామం—అదిగో, ఆనవల చదివిన దగ్గర్నుంచీ.

రంగ—(టేబుల్ మీద పుస్తకం చూపిస్తూ) ఇదా?

రామం—ఊఁ ఆదే. తగలేశాడు చివరకి. వాడిచ్చిన Clues తో, గుడ్డిముండకూడా కనుక్కుంటుంది. గొప్పగా వ్రాశాడు.

రంగ—వీటిల్లో ఏదన్నా గొప్పసంగతి, అప్పుడే కనిపెట్టేశా వేంరా—నాతో చెప్పకుండా?

రామం—నేకనిపెట్టేదేమిటి ఈ ముక్కలన్నీ వాటంతటవే చెబుతుంటే.

రంగ—యివన్నీ?—నీకెప్పుడు చెప్పాయిరా?

రామం—(నవ్వి) నేనేమో అనుకున్నాగాని—నీకావాక్క-వైపు మెదడుకూడా లేదురా.

రంగ—ఏడిశావ్ లే. ఒకవైపు తప్పకుండా వుండేవుంటుంది.

రామం—వీటినన్నిటినీ చూస్తుంటే అర్థం కావటంలే!

రంగ—నిజంగా అర్థంకాలే.

రామం—ఈ చిన్నచిన్న వస్తువుల నాధారం చేసుకుని మనం పెద్దభోగట్టా సంపాదించవచ్చు. పెద్దపెద్దహత్యలన్నీ చిన్న చిన్న యిలాంటి వస్తువులతోనే, చాలామంది కనిపెట్టారు. మొట్టమొదట ఈ మల్లెపువ్వూ, కుంకుమ, ఏంచెబుతాయంటే (రంగనాథాన్ని వకసారి చూచి) భయంలేదులే, గాబరాపడకు- ఈ గదిలో, యిక్కడ,

మనం రాకపూర్వం-ఒక స్త్రీ-వుండి వెళ్ళిందీ- అని చెబుతున్నయ్.

రంగ—నీ మొహంలావుంది హోటలు అన్నతర్వాత ఎవరో ఒకరు వుంటారు. మల్లెపూలు ఆడవాళ్ళే పెట్టుకుంటారు. దీంట్లో విశేషమేముంది ?

రామం—అదే తెలివంటే. ఈమల్లెపువ్వు ఏం చెబుతోందంటే ఆమె రాత్రంతా యిక్కడేవుందని చెబుతోంది.

రంగ—అదిచెబితే చెప్పిందికాని, కాస్త జ్ఞానముంటే నువ్వలా చెప్పక.

రామం—ఏం ?

రంగ—ఆడవాళ్ళు పగలూ పూలు పెట్టుకుంటారు.

రామం—(తన బుర్ర చూపిస్తూ) నీకిక్కడేమీ లేదు. ఖర్మం. ఆడవాళ్ళు పగలు పెట్టుకున్న పువ్వు క్రిందపడి వాడిపోతే వాడిపోవచ్చు. కాని, యిట్లా నలిగి అప్పచ్చి అయిపోదు.

రంగ—అవునురోయ్. ఇది పాయింటే.

రామం—కుంకం పెట్టుకుంది కాబట్టి పునిస్త్రీ అయివుండాలి!

రంగ—"అయివుండాలి" అని అంత ధీమాగా అంటావేమిటి ?

రామం—నువ్వు కాదంటావా ?

రంగ—అంటే, అంటాను.

రామం—ఎలా అనగలవ్! కుంకం పెట్టుకుంటే,

రంగ—పోరా చాలామంది వితంతువులూ కుంకం పెట్టుకుంటున్నారు.

రామం—నీ కేమని చెప్పారా?

రంగ—ఆమె పునిస్త్రీ అన్నావ్.

రామం—అంతకుముందు? నీకు రెండో సైడు లేదన్నానా?

రంగ—ఒకసారేం, చాలాసార్లన్నావ్.

రామం—ఆమాటనిజం, అతు-రాలానిజం. విధవైనా బొట్టు పెడితే పునిస్త్రీ అయిపోదూ?

రంగ—నిజమేరోయ్!

రామం—కాబట్టిఆస్త్రీక్రిందటిరాత్రంతాయీగదిలోనేఉంది.

రంగ—ఉందేమో!!

రామం—ఒప్పుకున్నావా?

రంగ—ఆ-రిబ్బన్ ముక్క-hair pin ఆమెవే.

రామం—yes ఇప్పుడిప్పుడే నీకాస్త తెలివి పుడుతోంది. సరే! ఇక యీ శిరోజం ఏం చెబుతోందయ్యా అంటే.

రంగ—నా ఎదు. అదేంచెబుతుంది, చెపితే నువ్వేచెప్పాలి.

రామం—(వెంట్రుక చేత్తోచూపిస్తూ) ఇది నల్లగావుంద కనుక, ఈస్త్రీ చాలాయావ్వనంలో వుందనీ, యీ వం కరలను బట్టి ఆమె చాలా అందమైనదనీ.

రంగ—ముసలివాళ్ళకు మాత్రం నల్లవెంట్రుకలుండవుట్రా?

రామం—(కసుగ్గా) ఒరేయ్! నువ్వువిను. వంకర ప్రశ్నలు వెయ్యకు.

రంగ—సరే.

రామం—సరే-ఇరవై లేక ముప్పై ఏళ్ళదయి ఉంటుందని తెలిసింది. ఇక యీరిబ్బను? ఎల్లా ఉందోచూడు.

రంగ—ఎల్లాఉందీ–చిరిగిందీ.

రామం—చిరిగింది. కత్తిరించలేను. ఈ hair pin?

రంగ—విరిగింది.

రామం—విరిగింది. మరి ఇంకేం చెబుతున్నయ్?

రంగ—ఇవీ ఏమో చెబుతాయిరా?–చిరిగి, విరిగినా.

రామ—ఆ–యీ రెండూ కలిసి చెప్పేదేమిటంటే, యీ సుంద రాంగి ఏ కారణంవల్లో. ఎవరితోనో పెనుగులాడిందనీ, ఆకొట్లాటలో యీ రిబ్బన్ చిరిగింది యీ పిన్ను విరిగిందీ అనీ.

రంగ—నీ తెలివితేటలకి నేను సంతోషించాను గాని ఇక వూరుకో. ఎవరన్నా వింటే చెప్పుచ్చుకు కొడతారు.

రామ—ఏమంటావ్?

రంగ—లేకపోతే ఏమిటిరా! అర్థరాత్రిపూట, ఏ ఆడది, ఎవరితో కొట్లాడుతుంది–వంటరిగా? ఏం ప్రపంచజ్ఞానం ఉండక్ఖర్లే.

రామం—నాకు ప్రపంచజ్ఞానం లేకపోయినా సరేగాని ఆమె ఏ జ్ఞానం లేకుండా దెబ్బలాడేసింది! ఆ మాట నిజం. నువ్వు నమ్మితీరాలి.

రంగ—పోనీలే. నువ్వు చిన్నబుచ్చుకోకు. నేను నమ్ముతాను. అయితేమాత్రం నువ్వు యింతా ఆలోచించి తేల్చేది "ఆమె ఎవరితోనో దెబ్బలాడింది" అని. అంతేగా?

రామం—అంతేనా? ఎందుకు దెబ్బలాడింది. దెబ్బలాట యేమయింది. ఎవరెట్లా గెలిచారు. ఇవన్నీ తేల్చాల్సిన విషయాలు?

[ఇంతలో ఒక యువకుడు వచ్చాడు. జుట్టు బాగా పెరిగి గిరజాలకు తక్కువగా ఉన్నది. సిల్కులాల్చీ గ్లాస్కో పంచ Rimless కళ్ళజోడు కాబూలీ shoes ఉన్నాయ్. లేనివి-మీసాలు]

యువ—Excuse me sir. I am sorry కాని ఒక్కవిషయం అడగాలని వచ్చాను. "కృష్ణవేణీ సరిత్తుంగ తరంగాలపై" అన్నారుగదా ఆ అన్నవాళ్లు ఆనకట్ట ఎగువవైపు చూసి అన్నారా, దిగువవైపు చూసి అన్నారా?

రంగ—దిగువవైపు.

రామం—ఏడిశావ్. ఎగువవైపు.

యువ—ఆ. ఎగువవైపే అయివుండాలి, సరే, వస్తా. (వెళ్ళాడు)

రంగ—ఈయన ఎవరు?

రామం—ఎవరో అవతలగదిలో ఆయన. ఎవరయితేనేం లే. మనసంగతి తేల్చు.

రంగ—మనసంగతీ? ఏదీ?

రామం—ఈ రిబ్బను, మల్లెపువ్వు.

రంగ—వాటి కొంప తెగిరి. ఆమె ఎవరో డెబ్బరాడితే మన కెందుకు లేద్దూ.

రామం—అలాఅనకు. ఆ నిరాశ నిరూపకుడికిఅసలుపనికిరాదు.

రంగ—నువ్వన్నట్లుగా ఎవరన్నా ఒక "అందమయిన" లేక "అందవిహీన" స్త్రీ, ఈగదిలోవుండి వెళ్ళివుండవచ్చు.

ఆమె ఏ కారణం వల్లనో ఎవరితోనో దెబ్బలాడి ఉండవచ్చు ఈ మాత్రం కనుక్కోవటానికి నీ తెలివితేటల్ని వృధా చెయ్యటమెందుకు?

రామం—ఒక దెబ్బలాట అయితే ఫరవాలేదు. కాని అదే యింకేదన్నా

రంగ—ఇంకేమన్నా, అవటానికి ఏముంది?

రామం—ఏమన్నా హత్యో! చోరీయో! ఏమో!

రంగ—ఏమో ఏదో ఒకటి. ఈ ప్రపంచంలో, యింతమంది పనిలేకుండా తిరుగుతుంటే అందరికీ అక్కర్లేనిది మన కెందుకూ?

రామం—మనబోటివాళ్ళు మన కెందుకని ఊరుకుంటుంటేనే యీహంతకులూ, దొంగలూ, రౌడీలూ యిట్లా విరగబడి పోతున్నారు.

రంగ—అయితే యిదేదో తేల్చి తీరాల్సిందేనా?

రామం—ఎంత శ్రమ కోర్చిఅయినాసరే.

రంగ—ఆఁ,

రామం—ఎంత ఖర్చయినాసరే.

రంగ—చెప్తేవినవ్?

రామం—చచ్చినాసరే.

రంగ—ఊఁ. నిన్నని ఏం ప్రయోజనంలే. తప్పంతా అనవసరంగా నీకు రెండువైపులా మెదడు పెట్టిన బ్రహ్మదేవుడిది.

రామం—నేను దీనికి పూనుకోడానికి అదే ప్రథమకారణం.

రంగ—ఏమిటి?

రామం—నామేథాశక్తిని ఇక అనవసరపు ఆలోచనలతో ఖర్చుచేయకుండా ఇటువంటి వాటిల్లో కల్పించుకుని-

రంగ—ఆ-కల్పించుకుని ?

రామం—పుణ్యాం, పురుషార్థం ... Name, Fame సంపాదిస్తాను.

రంగ—డబ్బుఅడక్కుండా !

రామం—అవసరమైతే సొంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టి...

రంగ—మీా బాబాయిని మర్చిపోతున్నావ్ !

రామం—పోరా, ఇంతఖ్యాతి వస్తూంటే-ఇంకా బాబాయ్ అంటావ్.

రంగ—ఏడిశావ్ ! నేనుండగా నీకు రానిస్తావేం, ఖ్యాతి.

రామం—ఏంచేస్తావ్?

రంగ—నీ సంగతీ, నీసుందరాంగి సంగతీతేల్చేస్తాను.

రామం—ఈ బుర్రతోనే !

రంగ—ఆ-చూస్తూవుండు. అగో కుర్రాడా !

రామం—(ఇంతలో ఒకమూల ఏదోచూసి) ఆగు

రంగ—ఏం ?

రామం—అదేమిటో మెరుస్తోంది.

రంగ—ఎక్కడ ?

రామం—ఆమూల (ఇద్దరూ వెళ్ళి అదితీసి, చూస్తారు)

రామం—ఏదో రాయి.

రంగ—బాగా మెరుస్తోంది.

రామం—మంచి వజ్రంలాగవుం[redacted]

రంగ—అవును.

రామం—ఇది ఆమెదే అయివుండాలి.

రంగ—తప్పకుండా

రామం—అయితే తప్పకుండా ఆమె ఎవరో తెల్సుకోవాలి.

రంగ—ఎందుకూ!

రామం—ఇది ఆమె కివ్వొద్దూ?

[యువకుడు మళ్ళీవస్తాడు]

యువ—Excuse me sir, కాని ఒక్క సంగతి-ఏమండి "వజ్రకాయం" అనటంలో "కాయం"-అదే శరీరం-వజ్రంలాగా గట్టిగా ఉంటుందనా - వజ్రంలాగా మెరుస్తుందనా?

రామం—మెరుస్తుందనే?

యువ—You are corrct. వస్తా (వెళ్తాడు)

రంగ—ఒరేయ్!

రామం—ఏం?

రంగ—నీకేదో, కాస్త బుర్ర ఉండేది పూర్వం, గాని అది పోయిందిరా.

రామం—ఏం?

రంగ—"వజ్రకాయము" అంటే మెరుస్తుందనా?

రామం—ఏడిశావ్ శీనోయ్ - వాడికి చెప్పాలనే తప్పు చెప్పాను.

రంగ—ఆ!! (తెల్లబోతాడు)

రామం—వాడిసరుకెంతో కనుక్కుందామని.

రంగ—నిజంగా! (అని నోరు తెరుచుకొనిఆశ్చర్యంతో నిలబడి పోతాడు)

రామం—మంచినీళ్ళు కావాలా?

రంగ—ఆఁ!

రామం—Boy ని పిలవనా? మంచినీళ్ళు తెప్పిద్దాం.

రంగ—ఊఁ-

రామం—ఒరేకుర్రాడా—ఒరేయ్

[అని పిలవగా కుర్రవాడొచ్చాడు]

కుర్ర—ఏం సార్ - పిలిస్తిరి.

రామం—కాసిన్ని మంచినీళ్ళు పట్టుకురా(వాడు వెళ్ళబోగా)

రంగ—ఆగు. (కుర్రవాడు ఆగగా) ఈగదిలో, నిన్నరాత్రి, మేము రాకపూర్వం—ఎవరున్నారు?

కుర్ర—ఎన్నాతకిసార్?

రంగ—ఏదోఒక "అన్నాతకి". చెప్పు.

కుర్ర—రూంబు బాగా ఉండిందిలేదాసార్?

రంగ—రూమ్‌కేం! బాగానేవుంది.

కుర్ర—గాలి వరాదనా సార్?

రంగ—ఏడిశావ్. అడిగిందానికి చెప్పవోయ్?

కుర్ర— ఎందుకో చెప్పండిసార్ ?

రంగ—పనుంది. చచ్చేపనుంది. అసలుసంగతి చెప్పవేం !

కుర్ర—అండవనే!!! చచ్చేపనే ?

రంగ—ఆ-చచ్చేపనే! ప్రాణం ఎగిరిపోయేపని.

కుర్ర—కడవలే!!! (ఖంగారు పడ్డాడు)

దామం—(రంగంలో)అదిగాదురా. ఆగు (కుర్రతో)ఒరేయ్! నువ్విట్లారా.

కుర్ర—సార్-(దగ్గరకెళ్ళాడు)

రామం—ఈగదిలో మేమురాకముందు ఒకస్త్రీ - అంటే - ఆడది-ఉందిగదూ

కుర్ర—ఆమా సార్.

రామం—ఆమె 20-30 సం॥రాల మధ్య వయస్సులో ఉంటుందికదూ?

కుర్ర—ఆమా సార్.

రామం—ఆమె చూపులకి చాలా అందంగా చలాకీగా ఉంటుందిగదు ?

కుర్ర—నిజంసార్; రొంబ చలాకీ.

రామం—నిన్నరాత్రి, మల్లెపూవ్వులూ, నీలం రిబ్బనూ, పెట్టుకుంది కదూ ?

కుర్ర—ఉండిందిసార్; మల్లెపువ్వులు నేనే తెస్తిని.

రామం—ఇక చెప్పు. ఆమె వెంట్రుకలు పొడుగ్గా రింగులు తిరిగి ఉంట్లయ్ కదూ ?

డిటెక్టివ్

కుర్ర—ఆసంగతి మీకెందుకు సార్ ?

రామం—ఎందుకయితేనేం చెప్పు. ఆ శిరోజాలు తుమ్మెద రెక్కల్లా నల్లగా, పొడుగ్గా, ఉంటయా ? లేదా ?

కుర్ర—ఉంటయ్ సార్.

రామం—ఆమె చేతి ఉంగరానికి పెద్దవజ్రంఉందా, లేదా ?

కుర్ర—(తెల్లబోయి) మీకెట్లా తెలుసును సార్!

రామం—తెలుసునులే. చెప్పు.

కుర్ర—ఆమె మీకు తెలుసునా సార్ ?

రామం—తెలిసునులే చెప్పు. చేతి ఉంగరానికి పెద్ద వజ్రం ఉందా లేదా ?

కుర్ర—ఉండింది సార్ కాని దాని సంగతి నాకేమీ తెలియదు సార్.

రామం—వజ్రం సంగతా ?

కుర్ర—అవునా సార్.

రామం—ఆవజ్రం పోయిందా ?

కుర్ర—అయితే పోలేదా సార్.

రామం—లేదు, పోలేదు. దాన్ని ఎవడో దొంగిలించాడు.

కుర్ర—అదే సత్యం; సార్.

రామం—ఒక డెవడో—నిన్న రాత్రి గదిలోకి వచ్చి అది కొట్టేసి వెళ్ళి ఉండాలి.

కుర్ర—రాత్రి నేనూ వింటినిసార్. గదిలోపల ఏదో గలాటా జరిగింది, ఒక గంటసేపు.

రామం—చూశావురా! రంగనాథం.
రంగ—ఆ-కనిపిస్తూనేవుంది.
రామం—ఆగలాటా అంతా ఏమంటావ్?
రంగ—ఏమననూ?
రామం—దీని సంగతి తేలిపోయింది - రాత్రి ఈ గదిలో
జరిగింది "చోరీ"
కుర్ర—చోరీయేసార్ - చోరీయే.
రామం—ఆమె ఇక్కడుండగా, ఎవడోవచ్చి ఆ నగలన్నీ
దోచుకున్నాడు.
కుర్ర—'ఎల్లాం' దోచుకున్నాడు సార్-ఒక్క King తప్ప.
రామం—ఆరింగులో రాయితప్ప, ఉంగరం కూడా తీసు
కెళ్ళాడు.
కుర్ర—కాదుసార్. ఉంగరం సర్కిల్ Inspector తీసుక
పూడ్చాడు.
రంగ—సర్కిల్ ఇనస్పెక్టరా-!!!
కుర్ర—అవునూసార్- రాయిదొరకలేదు. ఉంగరం దొరికింది.
రామం—అహా!
కుర్ర—ఉంగరం చేతికి బిగుసుకుపోయింది. ఉంగరంలో రాయి
మాత్రం కనిపించలేదు.
రామం—అదీసంగతి - ఆరాయి గలాటాలో ఊడిపోయు
టుంది. దొంగ ఉంగరంరాక వదిలేసి పోయాడు.
కుర్ర—వాడువూరికే వదలలేదుసార్- లాగటానికి ప్రయత్నం
చేసి విడిచాడు. ఆమెచేతికిగాయం అయివుండింగి.. అది
బాగా బిగిసిపూడ్చి రాకుండాపోయింది సార్.

రామం—ఉంగరం వ్రేలికి బిగుతుగా వుంది కాబోలు.

కుఱ్ర—అవునా సార్.

రంగ—పాపం ఆమెకు బాగా దెబ్బలు తగిలాయ్ కాబోలు.

కుఱ్ర—వేరేం దెబ్బ లేదుసార్. వేలికి ఒకగాయం. మెడ కాయ మాత్రం నలిగి, బాగా వాచి ఉండింది.

రామం—మెడ కాయ గట్టిగా పిసికాడు కాబోలు.

కుఱ్ర— మరి పిసక లేదా సార్. గట్టిగా పిసికి విడిచినాడు.

రంగ—అంతగట్టిగా పిసికితే ప్రాణంపోదూ?

కుఱ్ర—మరి పోదూసార్.

రంగ
రామం } అయి తేపోయిందా ?

కుఱ్ర—అప్పుడే పోయిందిగాసార్!
ప్రొద్దునే Report చెప్పితిమి. పోలీసులువచ్చి మమ్మల్నందర్ని దుంప తేంచాశారు.

ఇద్దరు—అహా!

కుఱ్ర—ఇంతవరకూ దొంగ దొరక నేలేదుసార్, ప్రాపర్టీ కూడా దొరక నేలేదట.

ఇద్దరూ—ఊ

కుఱ్ర—ఒక్క Clue కూడా దొరక లేదట సార్!

ఇద్దరూ—ఆ!

కుఱ్ర—ఆరాయికోసం వెతికాడుసార్.

యిద్దరు—ఊ

కుఱ్ర—అది దొరికితే దొంగ దొరికినట్టేట సార్.

యిద్దరు—అహా
కుర్ర—దానికోసం పెద్ద Investigarion చేస్తుండిరి.
యిద్దరు—ఓహా!
కుర్ర—ఊరంతా ఉదయంనుంచీ పెద్దగోలగా ఉండింది.
రంగ—అలాగా!!!
కుర్ర—అవునుసార్-మీారు C. I. D. తాలూకాసార్.
రామం—ఊ
కుర్ర—అహా కాదు.
కుర్ర—మరి ఎందు కడిగారుసార్ యివన్నీ?
రామం—ఏవి?
కుర్ర—ఈ మల్లెపూలూ అవీగురించి.
రామం—అడిగితే ఏం?
కుర్ర—ఏంలేదుసార్ C. I. D. పూరాwork చేస్తుండిరి. అందుకుదా అడిగితిని.
యువ—[ప్రవేశించి] Excuse me Sir ఒక్క-మాట. వజ్రాలసంగతి మీాకు బాగా తెలుసునట్లుఉంది. వజ్రాలకి వైడూర్యాలకి భేదం ఏమిటి?
రామం—అట్టేభేదం ఏముందీ-శాస్త్ర మెరుపులో తేడా అంతే!
యువ—అంతేనా? అయితే వజ్రంబదులు వైడూర్యంవాడ వచ్చునన్నమాటే.
రామం—ఆ

యువ—సరే-వస్తానండి (వెళతాడు)

రంగ—వీడెవడ్రా?

రామం—అవతల Room లో వాడు

కుఱ్ఱ— ఆమాం సార్-అవతల రూమ్‌లో ప్రొద్దున్నే దిగారు. నేనువస్తానుసార్,

రంగ—ఊ- పో

కుఱ్ఱ—(వెళ్ళబోయినవాడు తిరిగివచ్చి రామంతో) ఆయా ముంలో ఆయనమీకు తెలుసునాసార్?

రామం—తెలియదు-ఏం?

కుఱ్ఱ—తెలియకపోతే సరెసార్. ఏంలేదు. C. I. D. ఏమో నని (వెళతాడు)

రామం— }
రంగ } (ఒక్క-సారిగా ఒకళ్ళనొకళ్ళు చూసుకుంటారు)

రామం—ఏమిట్రా?

రంగ—వీడు C. I. D. యా?

రామం—(అనుమానంగా) C. I. D. ఏ అంటావా?

రంగ—అంటావా ఏమిటి? వాడే అయిఉంటాడు.

రామం—C. I. D అంటే ఎలాఉంటాడు.

రంగ—వాడిలాగానే ఉంటాడేమో.

రామం—అయితే వీడు C. I. D. అయిఉంటాడంటావా?

రంగ—అయ్యో ఉంటాడు.

రామం—అయ్యో ఉంటాడు! పైగా వజ్రాలసంగతి అడుగు తున్నాడు.

రంగ—అవును, ఆవజ్రంకోసమే వీడు వెతుకుతున్నాడు.
ఆవజ్రంద్వారా దొంగల్ని పట్టుకోవాలని కాబోలు.
ఆవజ్రం మనదగ్గరేవుంది.

రామం—నాదగ్గిర !! (జేబు తడుముకుంటాడు)

రంగ—అదిమనదగ్గర ఉందని కనిపెట్టేశాడు-వీడు

రామం—అందుకనే కాబోలు "మీకు వజ్రాలసంగతి బాగ
తెల్సిల్లే ఉంది" అన్నాడు

రామం—ఏమోరా ! C. I. D. లు మారువేషాల్లోతిరుగు
తున్నారట.

రంగ—తిరుగుతారూ ?

రామం—ఆ పుస్తకంలో C. I. D. మారువేషంలో తిరుగాడు
మరి (కాస్తభయంగా)

రంగ—తిరిగాడూ (వణుకుతాడు)

రామం—వణుకుతావేంరా ?

రంగ—నాకేదో దడపుడుతుందిరా.

రామం - నిజంగానేనా ? నాకు నిజంగానే దడపుడుతోంది.

రంగ—నాచేతులు వణికి పోతున్నాయ్.

రామం—ఆవజ్రం నాజేబులోఉంది.

రంగ—నువ్వన్నానాకు ధైర్యం చెప్పవేరా ?

యువ—[ప్రవేశించి] Excuse me sir, కాని ఒక్క సంగతి.
స్త్రీ ధనాన్ని దొంగిలించినవాణ్ణి ఏమంటారూ ?.

రంగ—ఉత్త వెధవ అంటారు.

యువ—ప్రత్యేకంగా ఏదైనా మాటవుందా 'స్త్రీధనశోధకుడు' లాంటిది. కాస్త తెలిస్తే చెప్పండి.

రంగ—మాకేం తెలియదయ్యా-అసంగతి.

యువ—[రామంతో] మీరాకండి!

రామం—నాకసలు తెలియదండీ.

యువ—[నిరాశగా] పోనీలెండి-వస్తా [వెళతాడు]

రంగ—రామం ???

రామం—కనిపెట్టేశాడురా!

రంగ—వీడువజ్రంకోసమే వెతుకుతున్నాడు

రామం—అదిమన దగ్గర ఉందని కనిపెట్టాడు.

రంగ—ఇక పోలీసుల్ని తీసుకొచ్చి మనల్ని పట్టిస్తాడు.

రామం—మరిఏంచేద్దాం

రంగ—అదే-ఏం చేద్దాం.

రామం—ఈవజ్రం ఎక్కడన్నా పారేసేద్దాం. (అని కిటికీ లోంచి-తనదగ్గరున్న వజ్రం పారెయ్యబోతాడు)

రంగ—ఆగు; నీకాస్త బుర్ర ఉందని ఒప్పుకొంటాగాని అది అవసరమైన విషయాల్లో ఉపయోగించవ్.

రామం—ఏం?

రంగ—అదల్లా పారెయ్యటం ఎవరన్నా చూస్తే-

రామం—మరెట్లా?

రంగ—పొట్లంకట్టి దూరంగాపారెయ్యి.

రామం—ఆహా (అల్లాగే పారేశాడు)

రంగ—అమ్మయ్య

రామం—ఇహ ఫరవా లేదు ఎంతమంది C. I. D.లువచ్చినా ఫర్వా లేదు.

రంగ—హాయిగా నిద్దర పోవచ్చు. ఇక కాస్సేపు నిద్రపో-యిల్లాంటి పిచ్చి పనులు యిక చెయ్యకు. (కాఫీ కప్పులు తీసుకొని కుర్రాడు వస్తాడు)

కుర్ర—సార్ సార్ సార్-ఆయన సి. ఐ. డీ టండి-

రంగ— ఎవరన్నారు ?

కుర్ర—మావాళ్ళే అంటున్నారు.

రామం— అయితేఏం, మమ్మల్ని ఏం చేస్తాడు. ఏరా ?

రంగ— ఆహా మననేం చేస్తాడు-అవును.

కుర్ర—ఏమోనండీ-మా అందర్కీ నిండా భయంగావుంది. యారి మీద కొస్తుందో ? వాళ్ళకనుమానం తగిలితే ముందుగా చావగొడతారుసార్.

యిద్దరూ— ఆ-

కుర్ర—నేవస్తాసార్, (వెళతాడు)

రామం—పో (వాడు పోతూవుండగా యువకుడు ఎదురు వస్తాడు.)

యువ—Excuse me sir - కాని మీరు శకుంతల చదివారా?

రంగ — లేదండీ.

రామం—ఎందుకండీ.

యువ— కాస్త కావాలిటండి-దాంట్లో

రామం—దాంట్లోమున్నా చదవలేదండీ,

యువ—అరె...చదవలేదండీ.

రామం—లేదండీ.

యువ—(యువకుడు వెళ్ళబోయి-ఆగి) ఆ! మీరెవ్వరండీ?

రామం—ఈవ్వూరు కాదులెండి

యువ—అహా! ఎందుకొచ్చారిక్కడికి?

రంగ—ఊరికేనే.

రామం—అహా! ఒక Friend తో, పనుండివచ్చాం.

యువ—ఆ Friend యీహోటల్లో దిగాడా?

రంగ—కాదు. వాడు ఈ వ్వూరువాడే.

రామం—వాడు వ్వూళ్ళోలేడట. అందుకని మేము హోటల్లో దిగాల్సివచ్చింది.

రంగ—రెండురోజులు తర్వాతగాని రాడట; అందుకని యిక్కడ వున్నాం. ఇక్కడేవ్వుంటాం రెండురోజులదాకా,

రామం—కూర్చోండిసార్, మర్చిపోయాను

యువ—(కూర్చొని) ఆయనతో మీకు ఏంపని?

రంగ—ఆహా! పెద్దపనేం లేదులెండి-అయితే మీకేంపని లేదూఅవతల-?

యువ—లేదులెండి; రెండురోజులు ఉంటారా.

రామం—ఉంటాం–ఎక్కడికిపోము?

రంగ—ఎక్కడికిపోయినా మీకు తెలియకుండాపోము.

యువ—(ఏదోజ్ఞాపకం వచ్చి హఠాత్తుగాలేచి) వస్తాసార్; ఒక idea తట్టింది. (వెళతాడు)

రామం— చెప్పవ ! మన దగ్గిర భోగట్టాలాగటాన్కి-వచ్చాడు.

రంగ —ఏదో Idea తట్టింది-అంటాడేమిటి.

రామం—ఏడిశాడు.

రంగ—అల్లా అనకు వీడేదో ప్లాను వేస్తున్నట్లున్నాడు.

[కుర్రవాడు ప్రవేశించి]

కుర్ర—కిటికీలోంచి ఏదో పొట్లం పడేసాడు సాబ్-సూరావాడు చూచి నాకిచ్చినాడు. ఇదిగో (అని రామానికి పొట్లం యిస్తాడు)

ఇద్దరూ (తెల్లబోతారు)

రామం—(తెప్పరిల్లి పొట్లం తీసుకొని) అదా - రంగా నీకు పొట్లాంగట్టి జాగ్రత్తగా ఉంచాలిగాని యిలా పారేస్తావేంరా!

రంగ—నేనూ పారేశాను!!

రామం—ఇంద-జాగ్రత్తగా దాయి.

రంగ—వద్దు!!!

రామం—వద్దంటావేం వస్తువు జాగ్రత్తగా దాయటం నేర్చుకో ఇంద (అని జేబులో పడేస్తాడు)

కుర్ర—వస్తాసాబ్, అంతా గడబిడగావుంది (వెళతాడు)

రంగ—ఎల్లారా దీన్ని వదిలించుకోవడం.

రామం —దాందేముందిలే ఎల్లాగో అల్లా వదిలిద్దాం.

రంగ—అందుకేనాకు వళ్ళుమండేది. అది నెమ్మదిగా నా ముఖాన పారేసి-ఊరికే కబుర్లు చెబుతావ్

రామం—అంత విసుక్కుంటావేం రా?

రంగ—విసుగు కాదూ! ఇది నీ జేబులో వుంచుకు మాట్లాడూ, చూద్దాం-విసుగొస్తుందో లేదో?

రామం—నీ జేబులో వద్దు, నా జేబులో వద్దు. దాని సంగతి ఆలోచించేశాను.

రంగ—అప్పుడే?

రామం—మరేమనుకొన్నావ్! దీన్ని ఒక పార్సిల్ కట్టి పోస్టులో పంపించేద్దాం.

రంగ—ఎక్కడికి.

రామం—ఎక్కడికో-అక్కడికి, వెధవ ప్రశ్నలు వెయ్యక - ఆ! అగ్గిపెట్టియిలా యియ్యి (గబగబా అగ్గిపెట్టియివ్వగా వ్రజందాంట్లో పెట్టి) ఆకుర్రవాణ్ణి అడిగి కాస్త జిగురు పట్టుకురా (రంగనాధం జిగురు కోసం వెళతాడు. రామం పార్సిలు కడతాడు. రంగనాధం జిగురుతో, సుకురాగా అంటించి పార్సిల్ చేసి అడ్రస్ వ్రాసి కుర్రవాణ్ణి పిలుస్తాడు) (వాడు రాగా)

రామం—ఒరేయ్ ఇది పోస్టులో పడేసిరా (వాడు తీసుకెళతాడు) చూశావా. ఈమాత్రం దానికి పెద్ద బ్రహ్మాండం చేశావు.

(కుర్చీలో కూర్చుంటాడు)

రంగ—ఒప్పుకొన్నా మరా.

రామం—ఏమని?

రంగ—నీకు రెండుపైపులా బుర్రపనిచేస్తుందని.

రామం—ఆ; అల్లా ఒప్పుకో; ఇక యీ సి. ఐ. డి. గాళ్ళని రమ్మను చూస్తా. ఆ కాస్త నక్కపొడి యిట్లాపెట్టు.

రంగ—ఆ-(నక్కపొడి జేబులోంచి తీసిపెడ్తా) అయితే ఎవరి అడ్రసు వ్రాశావు?

రామం—ఇంతవరకు పుట్టని-ఇక పుట్టబోని వాడి అడ్రస్ వ్రాశా.

రంగ—అయితే ఫర్వాలేదు. చస్తేవాడికందదు.

యువ—(వస్తాడు) ఏమండీ! ఈసంగతి మీకు తెలుసా? నిన్న యీగదిలో ఎవరో చనిపోయారట.

ఇద్దరు—(తెల్లబోతారు)

రామం—ఏమంటాయూ?

యువ—ఎవరో ఈగదిలో నిన్న హత్య చెయ్యబడ్డారని విన్నాను.

రామం—ఆ (తడబడుతూ) ఆ అదీనేనూ విన్నాను.

యువ—ఆ సంగతేమన్నా తెలుసామీకు?

రామం—తెలియదు.

రంగ—తెలుసు.

రామం—(తెల్లబోయి) ఆ!!!

రంగ—ఆ! నిన్న రాత్రి-అప్పటికి మేమురాలేదు. ఒక స్త్రీ 20_30 ఏండ్ల మధ్యవయస్సు-అందమయినదీ-నల్లజుట్టు;

యువ—ఆ ఆ- .

రంగ—నీలం రిబ్బను-మల్లెపూలు-చేతికి పెద్దవజ్రంగల ఉంగరం పెట్టుకొని వున్నది.

రామం—(ఆమర్దాగా) రంగనాథం-

రంగ—క్రూరంగా- ఘోరంగా- అన్యాయంగా- ఈగదిలో హత్యచేయబడ్డది. నగలన్నీ అపహరించబడ్డాయి.

యువ—నిజంగానండీ-మీాకుబాగా తెలుసా.

రంగ—తెలుసు.

రామం—తెలుసుగాని - బాగా తెలియదండీ

యువ—తెలియక పోవట మేమిటండీ - అన్నిగుర్తులు చెబుతుంటే.

రంగ—బాగా తెలుసు - నాకంటె పీడికి బాగా తెలుసు

యువ—ముఖ్యంగా ఆ ఉంగరంలో రాయిసంగతి ఎవరికీ తెలియదు పోలీసులకుకూడా తెలియదట. మీారామెను గుర్తించగలరటండీ?

రామం—గుర్తించ లేమండీ! మేమామెను చూడందే?

యువ—చూడలేదంటా రేమండీ, యిన్నిగుర్తులు చెప్పి!

రామం—ఇవన్ని మాకు ఆకుర్రాడు చెప్పాడు. ఏరా! రంగనాథం ఆకుర్రాడు చెప్పలా?

రంగ—కుర్రవాడికంటెముందు నువ్వేచెప్పావ్. నువ్వుచెప్పని దల్లా ఒక్కటే-ఆమెను ఎవరో హత్యచేశారని.

యువ—వస్తానా-పోలీసులతో మాట్లాడాలి [వెళ్ళిపోగా]

రామం—ఆగు!

యువ—ఏమండీ?

రామం—మీ వేషాలేం మాదగ్గర సాగవ్.

యువ—ఏం వేషాలు?

రామం—మీరు మాదగ్గరనుంచి ఈ భోగట్టా అంతా లాగి మమ్మల్ని ఏదో చెయ్యాలని చూస్తున్నారు.

యువ—మిమ్మల్నా?

రామం—వినండి - మాకీ హాత్యతో ఏమీ సంబంధం లేదు.

యువ—ఆ!

రామం—అసలు హాత్య జరిగిందనే మాకు తెలియదు. ఆమె ఎవరో కూడా మాకు తెలియదు.

యువ—నాకు తెలుసు.

రామం—మేము ఈవూరు యివ్వాళ ప్రొద్దున్నే వచ్చాం.

యువ—అయితే?

రామం—మీ తెలివితక్కువ నిరూపకత్వంతో మా తెలివితక్కువ దద్దమ్మ వాగుడు నాధారం చేసుకొని మా మీద నింద మోపితే - ఎలా తప్పించుకోవాలో మాకు తెలుసు.

రంగ—ఎలారా?

రామం—మీరు మాచేత అదీయిదీ వాగించి, మా దగ్గర నుంచి అంతా తెలుసుకోవాలని చూస్తున్నారు.

రంగ—మేము మాకు తెల్సింది కాస్తా చెప్పనే చెప్పేశాం.

రామం—ఏడిశావ్ - నోరుముయ్యి, మీ అనుమానాలకి ఆధారం మాదగ్గర ఏమీదొరకదు. కాబట్టి మా దోవన మమ్మల్ని పోనిచ్చి మీదోవన మీరుపోతే.

రంగ—మూకీ చాలా సంతోషం

యువ—కానినాదోవన నేనలా పోను?

రామం—కళ్ళు తెరచుకునే పోండి.

యువ—నన్నింతో ప్రేమించిన నా ప్రియురాలిని యీ హోటలు మొహాన పెట్టి నా దోవన నేపోనా?

రామం—
రంగ—} ఏమంటారు!

యువ—నా ప్రియురాలు-నాఅర్థాంగి-నాకోసంకని పెట్టుకుని వున్న కోమలి...

రంగ—అదిసరే-అసలుసంగతి.

యువ—ఇంకేంసంగతి; ప్రాణాలు పోయినతర్వాత,

రామం—ఆమె మీకోసం వచ్చిందా?

యువ—నాకోసం కాకపోతే మరెవరికోసం. ఆమెయింకా రాలేదని నేకాచుకు కూర్చున్నా! ఊరికే కూర్చోలేక ఆమెమీద పద్యాలుకూడా వ్రాస్తున్నా.

రామం—మీయిద్దరూ కలిసిరాలే?

యువ—ఆమె ఏలూరునుంచి రావాలి, నేను గుంటూరునుంచి వస్తున్నా. ఇద్దరం కలిసి బందరు వెళ్ళాలి. ఇంకెక్కడి కెళ్తాం! ఇక నేవ్రాసిన పద్యాలన్నీ పంచెయ్యాను.

శుక్ర—(వస్తాడు) ఇవ్వాళ ఆదివారంగ హారా. పోస్టాఫీసు లేదు. ఇదిగో మీపార్సెల్. (యిచ్చి ... ం)

యువ—నే నచ్చేలోగా అంతా జరిగిపోయింది, ఎంతలో ఎంత పని అయింది, (కళ్ళనీళ్ళు తిరిగాయి. కాసేపు ఎవ్వరూ మాట్లాడరు) వస్తాసార్; పోలీసులతో మాట్లాడాలి (యువకుడు వెళతాడు)

రంగ—పాపం (కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటాడు)

రామం—(భుజంమీద చేతులువేసి) విచారించకురా; ఏం చేస్తాం.

రంగ—ఏంజేస్తాం - యేమిట్రా నీబొంద. పెళ్ళాంపోయి వాడేడుస్తుంటే.

రామం—వాడిపెళ్ళాం సంగతి సరే-మనప్రాణాల సంగతి యేమిటి ?

రంగ—ఏం మనప్రాణాలకి ?

రామం—యీగదిలో మనంఉంటే మనప్రాణాలూ పోతాయి

రంగ—ఏం ? ఆహంతకుడు మళ్ళావస్తాడంటావా ?

రామం—వాడురాడు, కాని పోలీసులు వస్తారు.

రంగ—ఆఁ—

రామం—సి. ఐ. డి. లు వచ్చి మనల్ని పట్టించుకుపోతారు పోయి మనల్నేహంతకులని ఉరిదీస్తారు.

రంగ—నిజంగా ??

రామం—(విసుగ్గా) నిజంగా ! ఏమిటి, నిజంగా–

రంగ—అయితే నిజంగానే

రామం—ఆఁ-ఆఅమ్మాయి గుర్తులన్నీ చెప్పేశావ్. ఈ ఉంగరంలో రాయిసంగతి పోలీసులకికూడా తెలియదు. అదీ మననోటితో మనమేచెప్పాం.

రంగ — చెప్పాం.

రామం — పోలీసులు ఆ ఉంగరంలో రాయికోసమే వెతుకు తున్నారు.

రంగ — అవునట.

రామం — రాయి ఎవరిదగ్గర దొరుకుతే వాళ్ళే దొంగలని వాళ్ళ ఉద్దేశ్యం.

రంగ — అవును.

రామం — ఇక వీడెళ్ళి పోలీసుల్ని తేవటమే తరువాయి.

రంగ — అవున్రోయ్.

రామం — తెలిసీ తెలియనివాగుడంతావాగి, కొంపమీదకు తెచ్చావ్.

రంగ — నిజం చెప్పేస్తే గోల వదలిపోతుందనీ

రామం — అదంతా నేనేచూట్లాడేవాణ్ణిగా, బుర్ర లేకుండా నీ వెందుకూ - మధ్య?

రంగ — బుర్ర! నాబుర్రమీద నీకు ఊరికే అలుసు.

రామం — లేకపోతే ఏమిటి?

రంగ — నీకంటే కోపంగాని బుర్ర ఉందికదా అని, తిని కూర్చుని యీ డిటెక్టివ్ పనే తలపెట్టేవెందుకురా?

రామం — తల పెడితే వేం?

రంగ — ఏం ఏమిటి, సీతలకాయ నాతో చెప్పకుండా తలపెట్టి తలమీదకు తెచ్చావ్.

రాముం—అబ్బాయ్, తెచ్చాను. ఇప్పుడిది పుస్తముద్దని తల మీద పీతం వేసుక్కూర్చుంది. దింపటం ఎట్లాగో ఆలోచించు.

రంగ—ఏమాలోచించను ?

రామం—ఈ వజ్రం ఎల్లా వదిలించుకోవటం ? ఇది మన దగ్గిరఉంటే మనమీద అనుమానం మరింత హెచ్చు తుంది.

రంగ—(ఆలోచన అకస్మాత్తుగా) ఆ. నాకొకటి తట్టిందిరా

రామం—ఏడిశావ్ ; - నీకు తట్టటంకూడానా

రంగ—నిజంగారా ?

రామం—ఏమిటది.

రంగ—ఈ వజ్రాం చిన్నదే కొంటట్టే యిద నెమ్మదిగా నోట్లో వేసుకొని మింగి నీళ్ళు తాగెయ్యి - యిక ఎవ్వరూ కనుక్కోలేరు.

రామం—నిజమేరోయ్.

రంగ—చూశావా ? నాకు బుర్ర లేదన్నావ్.

రామం—కాని వజ్రం మింగితే ?

రంగ—మింగూ !

రామం—సినిమాల్లో చాలమంది వజ్రాలు మింగి చచ్చారు కాదురా ?

రంగ—చస్తే ?

రామం—మరి నేను మింగితే నాప్రాణంపోదూ.

రంగ—పోతేపోనిచ్చు.

రామం— పోతే మళ్ళీ యెట్లారా ?

రంగ—పోతే ఆతర్వాత చూసుకొందాం. ముందు పోలీసులు నుండి తప్పించుకొందాం పట్టు

రామం—ఆఁ—

రంగ—పైగా ఈ పోలీసులు పట్టుకుంటారు. విచారణచేసి ఉరిశిక్ష వేస్తారు. వెధవప్రాణం ఎట్లాపోతేనేం ?

రామం—అంతేనంటావా ? అంతేనంటావా ? (దూరంగా వెళ్ళి, ఆలోచించి) ఒరేయ్ యిట్లారా (రంగనాథం దగ్గరకు రాగా) చెయ్యిపట్టు (వజ్రం చేతిలో పెట్టి) నువ్వే నోట్లో వేసుకోరా.

రంగ—ఆఁ!

రామం—మంచినీళ్ళిస్తాను. మింగెయ్యి. ప్రాణస్నేహితులం మన ప్రాణాల్లో భేదం ఏమిటి.

రంగ—నన్నే వేసుకోమంటా—

రామం—నీకు మాత్రలుమింగటం కాస్త అలవాటు కాదూ అందుకని నిన్నే వేసుకోమంటున్నా, (యువకుడు హోటల్ ప్రొప్రయిటరు వస్తారు)

హో. ప్రొ—ఇవ్వాళ ప్రొద్దున్నే కాదండి వీళ్ళొచ్చింది.

యువ— ఎప్పుడొచ్చారో నాకు తెలియదుగానీ-ప్రొప్రైటర్ గారూ, గుర్తులన్నీ చెప్పారండి.

ప్రొ—ఏమండీ ఈవిషయం మీా కేమైనా తెలుసా ?

యువ—అన్నీ తెలుసండి-మర్డర్ వీళ్లు చేశారో- లేదో, కాని మర్డర్ చేసినవాణ్ణి వీళ్ళకు తప్పకుండా తెలిసి వుంటాడు.

యువ—ఇందాక-ఉంగరంలో వజ్రం సంగతి ఏదో అన్నారు కూడా.

పా—వజ్రం వీళ్ళ దగ్గర దొరికితే మన అనుమానం నిజమే అవుతుంది.

యువ—వజ్రంవీళ్ళదగ్గర వుందేమో వెతికి చూద్దామా?

పా—మనకెందుకు - పోలీసులరానివ్వండి. వాళ్ళే వెతుకుతారు.

యువ—అందాకా కాస్త కనిపెట్టివుందాం- వజ్రం పారేయ్యకుండా.

రామం—(నిట్టూర్చి) హూ రంగనాథం, యిందాక వక్క-పొడి అయిపోయిందా? వుందా?

రంగ—ఉంది కావాలా, (అని వక్క-పొడితోపాటు వజ్రం కూడా చేతిలో పెడ్తాడు. రామం నోట్లో వేసేసుకొంటాడు)

కుర్ర—(వచ్చి) పోలీసులు వచ్చారు సార్

ప్రొ—యిక్కడికే రమ్మను (కుర్రవాడు వెళ్ళగా రంగనాథంతో) వాళ్ళు వస్తున్నారు. సంగతి సందర్భాలన్నీ మీరే చెప్పండి వాళ్ళతో - లేనిపోని గొడవ మా నెత్తిన పడ్డది.

రంగ—లేసిపోనిగొడవే మానెత్తిన పడ్డది. రామం, ఏం చేద్దాంరా.

రామం—ఏం చేస్తాం - రానీ

రంగ—వక్కపొడి అంతా వేసుకొన్నావా ? యింకా మిగి ల్చావా ?

రామం - అంతా వేసుకున్నానే—కావాలా ?

రంగ—ఒద్దులే—

రామం—ఇందాక నేనిచ్చింది వేసుకోలే.

రంగ—వక్కపొడా - వేసుకొన్నా హారెరామ్ ! అనవస రంగా నెత్తిమీదకు తెచ్చావ్‌రా.

రామం—ఈయన ఆమెగారి ఇలాకా అని తెలిస్తే యీ పాటికి ఆ దొంగను పట్టేసేవాణ్ని.

పుత్ర—(వచ్చి ప్రొ॥ తో) మిమ్మల్ని రమ్మంటున్నారండి.

ప్రొ—నన్నా ! పద (హోటల్ ప్రొప్రైటర్ వెళతాడు)

రంగ—ఏమండోయ్ ! మేము యీచోరీ సంగతి ఏమీ ఎరగమండీ.

యువ—అది పోలీసులతో చెప్పండి (విసుగ్గా)

రంగ—మాకు వాళ్ళనుచూస్తే నేభయం. మమ్మల్ని వాళ్ళ కెందుకు అప్పజెబుతారు. కావాలంటేమీరే వెతుక్కోండి.

యువ—ఉండండి, ఇంత Tragedy లోనేనుంటే ననుబాధ పెడ్తారు.

రామం—అవును—కేవలం సొంతభార్యపోతే-అందులో యింత అనస్యాత్తుగా !

యువ—పోయిoది, నిండు ప్రాణం! నన్ను నీళ్ళపాలుజేసి—ఆమెమీాద విరహగీతాలు వ్రాశాను. ఇకవియోగగీతాలు వ్రాయాలి—యీా చేతుల్తోనే

రంగ—మీారు కవులా?

యువ—ఆఁ—ఆమె కోసమే కవిత్వం నేర్చుకొన్నా.

రంగ—అందుకనేహ—మాట మాట్లాడితే వచ్చి ప్రతిమాటకీ అర్థమడిగారు—యింందాక.

యువ—కృష్ణవేణీ సరిత్తుంగ తరంగాలలో మంగళస్నానం చేసి కనక దుర్గాదేవి దివ్యదర్శనం చేసుకొందామనుకున్నాను ఆమె మనోధనాన్నంతా నేనే అపహరించానుకొన్నా. స్త్రీ ధనాన్ని అపహరించిన గజదొంగగా నన్ను నేనే వర్ణించుకొన్నా. వజ్రవైఢూర్యాల్లాంటి విలువైన ప్రేమను కొల్లగొట్టాననుకున్నా. కాని యీా దొంగలు.....

రంగ—ఆ దొంగలం మేంకాదండీ బాబూ.

కుర్ర—(వచ్చి యువకునితో) మిమ్మల్నీ రమ్మంటున్నారండీ.

యువ—నన్నా! పద (వెళతాడు)

రంగ—ఆఁ, నీకడుపులో ఎల్లఉందిరా!

రామం—ఏం? బాగానేఉంది.

రంగ—బాగా నేవుంది!!

రామం—ఏం? నీకడుపులో బాగా లేదా?

రంగ—లేకేం; బాగానేవుంది. (కాస్తదూరంగా వెళ్ళినాలుగు వేళ్ళు చూపిస్తూ) ఇవి ఎన్ని వేళ్ళురా?

రామం—అదేమిటిరా అట్లాఅడిగావ్?

రంగ — ఏదో అడిగాను చెప్పరాదా? వెధవప్రశ్నలెందుకూ?

రాముం — నాలుగు వేళ్ళు.

రంగ — ఫర్వాలేదు (కిటికీపైపు చూపిస్తూ) ఆ దూరాన ఉన్న దేమిటి?

రామం — మేడ.

రంగ — దాని ప్రక్కగా — దూరాన

రామం — గాలిగోపురం!

రంగ — యస్. దానిపై ఉన్న శిఖరాలెన్ని?

రామం — ఎందుకురా?

రంగ — చెప్పకుండా ఎందుకంటావేం?

రామం — నాలుగనుకుంటా.

రంగ — ఆ. ఆ, సరిగా చెప్పు.

రామం — అయిదు

రంగ — ఫరవాలేదు.

రామం — ఎందుకురా యివన్నీ.

రంగ — దూరదృష్టి ఉందో-లేదో-అని

రామం — ఏడిశావ్ లే; కాని ఒక్కసంగతి చెప్పు. వజ్రాలు మింగితే వెంటనే ప్రాణంపోతుందా?

రంగ — వెంటనే కాదేమోగాని కాసేపట్లో పోతుంది.

రామం — ముందు కడుపులో నొప్పి, ఆయాసం, మతితప్పటం, యిల్లాంటివేమీరావూ?

రంగ — అవ్వేమీ సినిమాల్లో చూపించలేదుగా.

రామం—వస్తే ముందు కడుపు నొప్పిరావాలి. వజ్రం అరిగి రక్తంలో ప్రవేశించిన తర్వాత మతికూడాపోవచ్చు.

రంగ—నేనూ అదేఅనుకున్నా. అందుకని మనం కడుపు నొప్పిసంగతి కనిపెట్టి ఉండాలి.

రామం—మరే అది రానంతవరకూ ఫరవాలేదు.

రంగ—మరి నువ్వు కాస్త కనిపెట్టిఉండు.

రామం—ఓ, నీకేం ఫరవాలేదు. నేకనిపెట్టి ఉంటాలే.

రంగ—(Detective Novel ను చూపి) అన్యాయంగా ఈ నవల చదివి ప్రాణాలమీదికి తెచ్చావ్ కదరా!

రామం—అబ్బాయ్! అంతా అయిపోయింతర్వాత యిప్పుడు ఏంచేస్తాం? ఇక కాసేపు ఓపికపట్టు. అంతా తేలిపోతుంది

రంగ—ఈ వెళ్ళిన వెధవలు తిరిగి చావరే ఎంతసేపటికీ.

రామం—ఒరేయ్! నువ్వు చావులసంగతి ఎత్తక నా కసలే భయంగా ఉంది.

రంగ—సరేలే అదీనిజమే.

కుర్ర—(వస్తాడు) దొంగలు దొరికారుటసార్.

రంగ—దొంగా?

రామం—ఆ!! దొరికాడూ!

కుర్ర—అవునుసార్. పోలీసులు పట్టుకొచ్చారు.

రంగ—ఎల్లా దొరికాడు?

రామం—ఎక్కడ దొరికాడూ?

కుర్ర—అదేమోసార్. దొంగ ఒకడు కాడుటసార్. ఇద్దరుట. చాలా gentlemen లాగా కనిపిస్తారట. వీళ్ళు

మల్లే, పడుచు వాళ్ళేట. వాళ్ళదగ్గర పోయిన సొమ్ము దొరికిందట. ఆ రూమ్‌లో ఉన్నాయన - గుర్తుపడుతున్నాడు.

రంగ—నువ్వు చూశావా దొంగల్ని ?

రామం—వాళ్ళనీ తెచ్చారా యిక్కడికి ?

కుఱ్ర—ఏమోసార్ ! అంతా గదిలో కూర్చొని రహస్యమా ఆలోచిస్తుండిరి.

రామం—మరి యివన్నీ నీ కెవడు చెప్పాడూ ?

కుఱ్ర—మా వాళ్ళంతా అనుకుంటుండిరిసార్.

రామం—మరి, వాళ్ళు మాట్లాడేది నువ్వు వినలా ?

కుఱ్ర—విన లేదుసార్. నే నిక్కడనే ఉంటినిగా.

రామం—ఇక్కడ అంటే !

కుఱ్ర—మే కమీదేసార్ మెట్లదగ్గర. మిమ్మల్నెవర్నీ కిందికి పోకుండా చూడమని చెప్పి పూడ్చినారు ప్రొప్రైటర్.

రామం—ఎవర్నీ వెళ్ళనివ్వద్దని కాపలా పెట్టారా-నిన్ను ?

కుఱ్ర—అదేసార్! మీయిద్దర్నీ......వస్తాసార్ ... అన్నీ సరిగ్గా కనుక్కొస్తా (వెళతాడు)

రామం—వీడనేది మన్ని గురించేనా ఏమిటిరా ?

రంగ—ఇంకా అనుమానమా! చచ్చాంరా దేముడా-తర్వాత జడ్జిమెంట్లు, ఉరిశిక్షలూ సంగతెల్లా ఉన్నా విచారణయ్యే దాకా మనయిద్దర్కీ జైలుతప్పదు.

రామం—జైలైనా ఫర్వాలేదు ఎల్లానో అల్లా శిక్ష తప్పిం చుకోవచ్చు. మహామహా మర్డర్ కేస్‌లే కొట్టేస్తున్నారు. కాని వజ్రం మింగినప్రాణాన్ని ఎంత పెద్ద డాక్టరయినా కాపాడలేడు.

రంగ—అవునవును.

రామం— ఈమధ్య ఎవ్వరూ వజ్రాలుమింగి చావటంలేదు.

రంగ—మరేం చాలాఖరీదైనవికదూ. ఎవరుమింగిచస్తారు?

రామం—అందుకే యిప్పటి డాక్టర్లకు-వజ్రం మింగితే ఏ మివ్వాలో ఏం చెయ్యాలో ఏమీ తెలిసి ఉండదు.

రంగ—అయితేయిక ఖాళీయేనంటావా?

రామం—ఆ వెధవ ఉంగరంలో రెండు వజ్రాలుంటే బాగుం డేది. చెరి ఒకటి మింగేవాళ్ళం.

రంగ—అంత అదృష్టంకూడానా.

రామం—నువ్వుమరీ గాబరా పడకురా; ఈలోపుగా ఏదో ఒకటి చేద్దాం.

రంగ—ఇంకేంచెయ్యగలం?

రామం—మరేంలేదు. జీర్ణంకాకమునుపే పొట్ట ఆపరేషన్ చేసి వజ్రం తీసేస్తేసరి.

రంగ—నీకేం ధైర్యంరా. ఇంత ప్రమాదమైన పరిస్థితుల్లో కూడా అంత తేలిగ్గా మాట్లాడ్తావ్.

రామం— లేకపోతే నీకు మల్లే ఈ వెధవప్రాణాలకోసం గాభరా పడతా ననుకున్నావేమిటి?

శాస్త్రి—(వచ్చి) వాళ్లే నొంగలట సాగ్ జైల్లో పెట్టేశారట.

రంగ—అయితే పుస్తం బయట పడ్డామన్నమాట.

రామం—అన్నమాట; మరిసామ్ము సంగతి.

కుఱ్ఱ—సామ్మంతా దొరికిందటసార్.

రామం—దొరికేఉంటుంది - ఆ ఉంగరంలోరాయితప్ప.

కుఱ్ర--ఉంగరంలో రాయీ దొరికిందటసార్.

రామం—
రంగ— } ఏమన్నావ్!!

కుఱ్ఱ—ఉంగరంలో రాయి దొరికిందట.

రంగ—ఏడిశావ్. సరిగ్గా కనుక్కో.

కుఱ్ఱ—లేదుసార్! దొరికిందట (ఇద్దరూ తెల్లబోయారు) ఏమిసార్! అట్లా అయిపోయారు.

రంగ—ఏం లేదు పో.

కుఱ్ఱ—వస్తాసార్! కావాలంటే మీరు ఎక్కడికైనా వెళ్ళవచ్చు. (వెళ్ళాడు)

రామం—కడుపులో భద్రంగావున్నరాయి వాళ్ళకెట్లా దొరికిందిరా!

రంగ—అదే ఆశ్చర్యంగా వుంది.

రామం—నీకడుపు ఆపరేషన్ చేసి తీస్తేగాని రాదే ఆ రాయి

రంగ—నాకడుపెందుకూ ఆపరేషన్; నీకడుపే,

రామం—నాకడుపెందుకూ; నీకడుపే.

రంగ—నువ్వువజ్రం మింగితే నాకు ఆపరేషన్ ఎందుకూ!

రామం—వజ్రంనువ్వు మింగావుకాబట్టి నీకు ఆపరేషన్.

రం గ.—ఏడిపిస్తుంది నువ్వేగా మింగింది.

రామం—ఏడిపిస్తుంది- నువ్వేగా మింగేసింది.

రంగ—లేదురా ఇందాక నేను నీకిచ్చాను.

రామం—మింగమని నేనే నీకిచ్చాను.

రంగ—మళ్ళా తిరిగి నీకేయిచ్చా.

రామం—లేదురా ఆఖరికి నేనే నీకిచ్చాను.

రంగ—ఆఖరికి నేనేయిచ్చానురా, వక్కపొడితో పాటు.

రామం—వక్కపొడితో పాటు వజ్రం యిచ్చావా?

రంగ—ఆఁ-యిచ్చా; వక్కపొడి అనగడంలో నీఉద్దేశ్యం అదేననుకొని యిచ్చా అది నువ్వు నోట్లో వేసుకున్నావాయె.

రామం—నువ్వుచూశావా?

రంగ—ఆఁ-కళ్ళారా!

రామం—అయితే నేనే మింగానా?

రంగ—నువ్వే-నమిలి మింగావ్!

రామం—ఎంతపని చేశావురా!!

రంగ—ఆఁ-

రామం—వజ్రం నాకడుపులోనే వుందా?

రంగ—ముమ్మాటికీ

రామం—నిజంగానేనా?

రంగ—నీతో నేను అబద్ధం ఆడ్తానట్రా.

రామం—అయితే నిజంగానే.

రంగ—ఓ-చాలా నిజంగా.

రామం—అయితే ఆపరేషన్ నాపొట్టకే - నాపొట్ట నిలువు నాచీల్చి వజ్రం ఎక్కడుందో భూతద్దంతో వెదికి తియ్యాల్సిందే.

రంగ— అక్ఖర్లేదు తేలిగ్గానే దొరుకుతుంది శాస్త్ర చమత్కారం లేని డాక్టర్ని పిలిచి తేసరి పైగా వజ్రం మెరుస్తుందిగా - త్వరగానే కనిపిస్తుంది.

రామం—ఈనిండుప్రాణాన్ని నిలువునా కోయ్యాల్సిందే.

రంగ—ఫరవాలేదురా! వెధవ ప్రాణంకోసం అంత ఖంగారు పడ్తావేందుకూ?

రామం—ఇంత ప్రమాదంలో అంతిధైర్యంగా మాట్లాడతావురా.

రంగ— ఫరవా లేదురా. గాభరాపడకు.

రామం—తప్పకుండా నేనే మింగానంటావా? నీపొట్ట ఖాళీయేనా?

రంగ—ఆఁ-ఖాళీయే.ఉన్నదే ఒకటి. నువ్వు మింగావ్. రెండు లేవుగా?

రామం—అంత అదృష్టంకూడానా! ఒరేయ్! కడుపులో ఏదో నొప్పిగా ఉందిరా

రంగ—ఎక్కడ?

రామం—ఈమూల

రంగ—నిజంగా?

రామం—నిజంగావేంటిరా? ఎక్కువవుతోందికూడా.

రంగ—ఒక్కసారి యిటుచూడు (నాలుగువేళ్ళుచూపిస్తూ) యివెన్ని?

రామం—ఆగరా చస్తుంటే నొప్పితో!

రంగ—ఎక్కువయి పోతుందా?

రామం—ఏ డాక్టర్నయినా పిలిపించరా.

రంగ—పంపిస్తా ఇవెన్ని?

రామం—ఎన్నోకొన్ని పంపించరా బాబూ!

రంగ—(కుర్రవాణ్ణి పిలిచి- వాడురాగా) దగ్గరలో ఒకడాక్టరును పిలుచుకురా.

కుర్ర—ఎందుకండీ?

రంగ—మావాడికి కడుపులో నొప్పివచ్చింది.

కుర్ర—కాస్తసోడావుప్పు వేసుకోండిసార్! పోతుంది.

రంగ—పోదు. వెళ్ళు త్వరగా డాక్టర్ని-(కుర్రవాడు వెళతాడు)

రామం—రంగనాథం!

రంగ—ఏట్లావుందిరా?

రామం—నువ్వుకాస్త దూరంగానుంచో (వెళ్ళి నుంచోగా చూచి) నువ్వేనా అక్కడ నుంచుంది.

రంగ—నేనే. నన్నేగా నుంచోమన్నావ్?

రామం—ఏదో కళ్ళు మసకలుగా వున్నాయేరా!

రంగ—నిజంగా!!

రామం—వజ్రం అరిగిపోతేనుగదా ?

రంగ—అప్పుడే అరిగిపోతుందా ?

రామం—అరిగే ఉంటుంది. నా కజీర్ణం ఎప్పుడూ లేదు.

రంగ—అయితే అరిగి బుర్రకి పట్టిందంటావా ?

రామం—ఏమో! కళ్ళకి తెర వేసినట్టుంది.

రంగ—అయితే ఆపరేషన్ చేసి లాభం లేదా ఏం ?

రామం—ఏమంటావ్?

రంగ—వజ్రం కడుపులో ఉంటేగా ఆపరేషన్ చేసి తీసేది.

రామం—అవును.

రంగ—డాక్టరు వచ్చియిక లాభం ఏముంది?

రామం—లాభం లేదూ!

రంగ—అందులో ఈకాలపు డాక్టర్లకి వజ్రంమింగితే ఏం చెయ్యాలో కూడా తెలియదు.

రామం—తెలియదంటావా ?

రంగ—ఆఁ—ఈరోజుల్లో వజ్రాలు మింగి చచ్చేవాళ్ళేవ రుంటారు.

రామం—ఉండరూ?

రంగ – ఎవరుంటారు ? వజ్రాలు ఊరికే వస్తాయా !

రామం—ఎక్కడన్నా దొరికితే!

రంగ—ఎక్కడ దొరుకుతై. దొరకవ్. నువ్వు గాభరాపడక బుర్రకి వజ్రవిషం ఎల్లానో పట్టింది. కాస్సేపటికి మతి

తప్పుతుంది. నాతితప్పిన మాటనే కనుక్కున్నాప్పి ఎల్లాగో పోతుంది.

రామం—తర్వాత ప్రాణమే పోతుంది.

రంగ—ప్రాణం ఎల్లాగో పోతుంది-యివ్వాళ కాకపోతే రేపు.

రామం—అయితే ప్రాణం పోతుంటే చూస్తూఊరుకోవలసిందే.

రంగ—ఆఁ-అంతే.

రామం—పోతే ఎట్లారా ?

రంగ—అబ్బాయ్...ఆతర్వాతసంగతి చూసుకుందాంలే.

రామం—అరేఁ ఎవ్వరా వస్తున్నది.

రంగ—ఎవరూ ?

రామం—ఎవరోరా ?

రంగ—ఎక్కడ ?

రామం—అదేరా ! ఆకిటికీలో

రంగ—ఆఁ కిటికీలోనా!

రామం—ఆఁ నల్లగా...లావుగా

రంగ—చెప్పకురా బాబూ,

రామం—గమ్మత్తుగా ఉన్నాడ్రా.

రంగ—వద్దురా బాబూఅంటే - చెప్పకు - నాకున్న ధైర్యం కాస్తా పోవాలా ఏమిటి ?

రామం—అదిగో అడుగులచప్పుడు!

రంగ—అడుగుల చప్పుడా ? నాకేంవినిపించంలే...

రామం—నాకు వినిపిస్తున్నది.

[కుర్రవాడూ ఒక ఆయుర్వేద ఆచార్యులవారు వస్తారు. హోటల్ ప్రొప్రయిటర్ కూడావస్తాడు.]

ప్రొ—ఎవరికండీ కడుపులోనొప్పి?

రంగ—మావాడికండి...

[ఆచార్యులవారురాగానే సరాసరి రామం మంచం దగ్గరకు వెళ్ళినాడి చూడటం ప్రారంభిస్తాడు]

రంగ—మావాడండీ...

ఆచా—(ఆగమని సంజ్ఞచేస్తూ) హుష్...చాలా ప్రమాద స్థితిలో ఉన్నాడు.

రంగ—కని పెట్టేశారండి

ఆచా—హుష్...వాతంలో సన్నిపాతంచేరి చేతంలో కెక్కి-చేతిలో కనిపిస్తోంది.

రంగ—నిజమేనేమో! శాస్త్రి త్వరగా మందివ్వండి.

ఆచా—జ్వరం 102° పైగా 104° లోపుగానూవుంటుంది.

రంగ—వాడికి జ్వరం లేదండి.

ఆచా—హుష్...అబ్బాయ్! దగ్గు వస్తోందా?

రంగ—లేదండీ...

ఆచా—ఆయాసంగా వుందా నాయనా?

రామ—ఆయాసమా...లేదండి.

ఆచా—వస్తుంది ఇకముందరవస్తుంది, కడుపునొప్పి-?

రంగ—ఉందండీ.

ఆచా—ఉంటుంది. ఫరవాలేదు. నాదగ్గర వజ్రనాభ భస్మం వుంది.

రంగ—ఆ!

ఆచా—వజ్ర మరకత మాణిక్యాలు, శతపుటం వేసితీసి దాచి వుంచిన దివ్యౌషధంవుంది. అదియిస్తే యిట్టే-

రంగ—మీరసలు సంగతి కనిపెట్టలేనట్టుంది.

ఆచా—తొందరపడకమ్మా-నీది కాస్త పైత్యపుతత్వంలావుంది

రంగ—వాడు ఒక్క వజ్రం మింగి యిలా అయ్యాడు. మీరు మరకత మాణిక్యాలుగూడ యిస్తే యిక ఆశవుండదు.

ప్రొ—వజ్రం—మింగాడా?

కుర్ర—ఎక్కడిది?

రంగ—యిక్కడ దొరికింది, అది మాదగ్గర దొంకితే మేమే నేరం చేశాం అంటారని మింగేశాడు. వక్కపొడితోపాటు. అప్పటినుండి కడుపులో నొప్పి ప్రారంభంఅయింది.

ప్రొ—వజ్రం యిక్కడెక్కడ దొరికిందండి గోల. ఈవజ్రం యెక్కడిదో.

ఆచా—ఫరవాలేదునాయనా! వజ్రంఎందువల్లమింగినావచ్చిన నొప్పికి మళ్ళా వజ్రమే పడాలి. హోమ్యో సిద్ధాంతం నిజమైతే యిదికుదిరి తీరాలి.

రంగ—కాని అల్లోపతి సిద్ధాంతం నిజం అయితే నీవుచచ్చి తీరాలి.

రామం—ముందు మందివ్వండిరా? మధ్య నే చస్తున్నాను.

రంగ—అదే ఏ థియరీ ప్రకారం యివ్వాలా అని

ఆచా—చూడునాయనా! వజ్రంమింగి ఎంతసేపయింది?

రామం—ఓ అరగంటలోపు.

ఆచా—ఫరవాలేదు. ఒకగ్లాసు నీళ్లు తీసుకురా (రంగనాథం కూజాలో నీళ్ళు తీసుకురాగా తన సంచిలో నుండి ఒక సీసాతీసికొని మందు వాంట్లోవేసి యిస్తూ) యీపానకం తాగునాయనా!

రామం—(కాస్తతాగి) అబ్బ! చేదు.

రంగ—ఛా! పానకం చేదుట్రా?

ఆచా—అదే పంచతిక్త పానకం.

రంగ—అదిచేదా?

రామం—చేదు To the power of 5

ఆచా—తాగు నాయనా తాగు (తాగించి) అబ్బాయ్ కాస్త ఉప్పు పట్టుకురా?

కుర్ర—ఉప్పా?

ఆచా—ఉప్పు—ఉప్పు-బాగా మరికాస్త పట్టుకురా (అని దోసిడిపట్టి చూపిస్తాడు)

రామం—కడుపులో...తిప్పుతోంది

ఆచా—తిప్పాలి, తిప్పాలి ఇరుక్కున్న వజ్రం విడి పడాలంటే బాగా తిప్పాలి.

ప్రొ—ఆగదిలోకి పోదాంపదండి. (రంగనాథంతో) మీరు కాస్త పట్టుకోండి. (ఇద్దరం సహాయంచేస్తూ రామాన్ని

అవతలగదిలోకి తీసుకువెళతాడు) రెండవవైపునుంచి కుర్రాడు ఉప్పుతీసు కొస్తాడు. అది ఆచార్యులవారు కూజాలో కలుపుతాడు (గదిలోంచి రంగనాథంవచ్చి)

రంగ—వమనం అయిందండీ.

ఆచా—వజ్రం వచ్చిందా ?

రంగ—రాలా !

ఆచా—ఈకూజానీళ్ళు త్రాగమనండి

రంగ— ఇవన్నీనా ? (తీసికెళ్ళి యిచ్చివస్తాడు)

ఆచా— తాగాడా ?

రంగ—ఆ !

ఆచా —వజ్రం వచ్చిందా ?

రంగ —లేదు (కుర్రాడు మరోబిందెడు నీళ్ళతోవస్తాడు)

ఆచా—యివికూడా యిచ్చెయ్యండి

రంగ —ఇదేమిటి ? చంప దలుచుకున్నారా ఏం ?

ఆచా —ఆభయం మీకేమీ అక్కర్లే!

రంగ—ఆ భయం మాకు కాకపోతే మీకా!

ఆచా— చూడండి పైత్యకోశంలో యిరుక్కున్న వజ్రం విడి వడాలంటే యిదేకాదు - మరో బిందెడు కూడా యివ్వాలి.

రంగ — ఆఁ—(రంగనాథం ఒక బిందె తీసుకొని వెళ్ళగా కుర్రవాడు ఖాళీ బిందెతీసుకెళతాడు. ఆచార్యుల వారు ఒకఘాల ఫ్గోకనభడగా అదితీస్తాడు.)

రంగ—(తిరిగి వచ్చి)

ఆచా—ఏం వజ్రంవచ్చిందా ?

రంగ—రాలేదు.

ఆచా—ఆవజ్రం ఎంతది ?

రంగ—చాలాచిన్నదండి.

ఆచా—ఇంత వుంటుందా (అని చేతిలో వజ్రం చూపుతాడు)

రంగ—ఇంతవుంటుందా ఏమిటి ? ఇదే-వాడి కడుపులోది యిక్కడికి ఎట్లావచ్చింది ?

ఆచా—అయితే ఆయన మింగలేదన్నమాట వక్కపొడితో పాటు వేసుకున్నారన్నారుకదూ? అది కొరకపడక వుమ్మేసివుంటాడు.

రంగ—మరి కడుపులోనొప్పి- ఈ గల్లంతంతా ఏమిటి ?

ఆచా—అదంతా మింగాననుకున్న గాభరాలో వచ్చిం దయి వుండాలి.

రంగ—అంతేగాని నిజమైంది కాదంటారా ?

ఆచా—కాదనే అనాలి.

రంగ—మరి ఇందాకటినుంచి- పైత్యకోశంలో చిక్కుందన అన్నమాట అన్నీ దండుగ అన్నమాటలు.

ఆచా—దండుగఅనే అనాలి.

రంగ—మరి లవణమిశ్రిత పాత్రాదిక జనపాన జనిత చర్దులు?

ఆచా—అనవసరమనే అనాలి. కాని యీవజ్రం మీరుపట్టు కెళ్ళి ఆనీళ్ళలో పడేయ్యండి చూడకుండా తర్వాత వాంతితో పాటువచ్చిందని చూపించండి.

రంగ—ఏంఖంగారు చేశావురా రామం (లోపలికి వెళ తాడు వజ్రంతీసుకుని)

ఆచా—ఆ-(రామాన్ని ప్రొప్రైటర్, రంగనాథం తీసుకు వచ్చి కూర్చోపెడతారు. రామం కళ్ళు గుంటలు పడి పోయాయి)

[యువకుడు కూడా వస్తాడు]

రంగ—వజ్రం వచ్చేసిందండి.

ప్రొ—పోయిన సొమ్మంతా దొరికిందాండి ! (యువకునితో అంటాడు)

యువ—ద్దొరికింది వుంగరంలో రాయితప్ప.

ప్రొ—ఇదేమో చూడండి (వజ్రం యిస్తాడు)

యువ—(అది తీసుకుని ఇదే యిక్కడి కెట్లావచ్చింది.)

రంగ—మాఖర్మంచాలకవచ్చింది. (ఆ వజ్రంవం కేచూస్తూ యువకుడు కుర్చీలో, కూర్చొని తనభావాల్లో మునిగి పోతాడు)

రామం—కడుల్లో ఇకఏమీ లేనట్టేనా ?

ఆచా—ఏమీ వుండదు. ఉంటానికి వీలు లేదు.

రామం—అవగింజంత ఏమన్నా అరిగిందేమో చూశారా.

ఆచా—ఏమీ అరగ లేదు. కాస్తాకూస్తా అరిగినా, అరిగిన వజ్రంవంటబట్టి శరీరం వజ్రకాయం అవుతుంది. ఈ డోసు వకసారి తీసుకోండి.

రామం—వద్దుబాబూ. అది మళ్ళీవద్దు.

రంగ—అదివద్దుగాని మళ్ళీ యిటువంటి పనులు చేయకుండా దళతిక్త కషాయం వకడోసు యివ్వండి.

ఆచా—అల్లాగే మరి నాకు సెలవా

రామం—ఆ. ఆ. యీ 10 రూ॥ లూ తీసుకోండి సెలవు

ఆచా—భగవదార్పణం. సెలవు.

ప్రొ—పదండి. పోదాం యింకెందుకూ.

రంగ—ఇంకెందుకూ పదండి. మేమూ వెళతాము. లేరా రామం సామాను సర్దు.

రామం—ఊ! వెళ్ళదామా!

రంగ—ఆ లేకపోతే యింకా యిక్కడే వుందామా. పద పద తిని కూర్చోక అనవసరంగా హైరాన పెట్టావ్ ప్రొప్రైటర్ గారూ, మా బిల్ తయారు చెయ్యండి బాబూ.

ప్రొ—అల్లాగే రండి తయారుచేసి వుంచుతాను. (యువ కునితో) ఏమండోయ్ వస్తారా? మేం వెళుతున్నాం.

యువ—(స్మృతిలోకి వచ్చి Excuse me ఏమండీ వియో గంలో విరహంరావచ్చా?

రంగ—యోగం బాగుండక పోతే ఏదైనారావచ్చు (అం దరూ వెళతారు. రామం రంగనాథం సామానుసర్దు కుం టుండగా)

—: తెర :—

శ్రీ కొండపల్లి ముద్రాశాల, రాజమండ్రి.